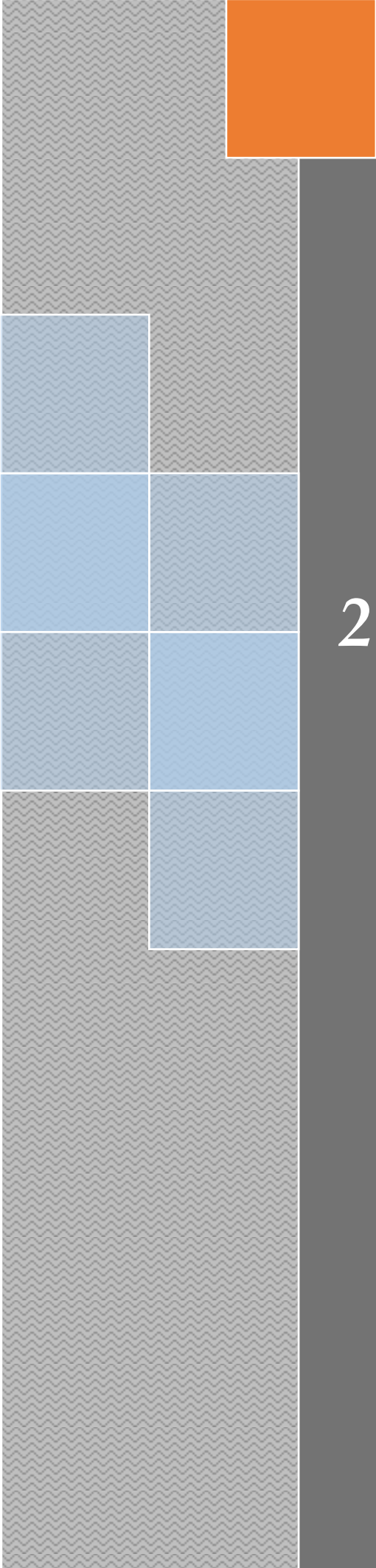

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

2016 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

PASVALYS

TURINYS

SANTRAUKA	3
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS VAIDMUO IR VEIKLOS KRYPTYS	5
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS IŠTEKLIAI	7
Žmogiškieji ištekliai	7
Kvalifikacijos tobulinimas	7
Finansinė informacija	8
SVARBIAUSI 2016 METŲ DARBAI	9
2016 METŲ VEIKLOS REZULTATAI.....	11
Finansiniai (teisėtumo) auditai	11
Audito mastas	12
Audito išvados	15
Išvados Savivaldybės tarybai.....	16
Audito rezultatai ir poveikis	18
Kita veikla	25
Bendradarbiavimas su Savivaldybės taryba.....	25
Bendradarbiavimas su Valstybės kontrole	26
Bendradarbiavimas su kitais viešojo sektoriaus subjektais.....	26
Dalyvavimas Savivaldybių kontrolierių asociacijos veikloje.....	27
Veiklos rezultatų viešinimas	28
Įstaigos reikalų tvarkymas	28
PRIORITETAI ATEINANTIEMS METAMS.....	29
PRIEDAI.....	30
1 priedas.....	30
2 priedas.....	31
3 priedas.....	32
4 priedas.....	33

SANTRAUKA

Ši Pasvalio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2016 metų veiklos ataskaita (toliau tekste –Ataskaita) parengta vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 15 punktą, skirta Pasvalio rajono savivaldybės tarybai, kuriai Kontrolės ir audito tarnyba atskaitinga, ir rajono gyventojams paaiškinti Kontrolės ir audito tarnybos 2016 metų veiklos rezultatus.

Viena iš svarbiausių Kontrolės ir audito tarnybos užduočių yra skatinti viešojo sektoriaus atskaitingumą, į rezultatus ir žmonių poreikius orientuotą valdymą, finansų bei turto valdymo ir kontrolės sistemų pažangą. Mes pateikiame išvadas, ar Savivaldybės įstaigos ir institucijos mokesčių mokėtojų pinigus ir Savivaldybės turtą apskaito teisingai ir naudoja racionaliai bei pagal paskirtį.

2016 metais Savivaldybės tarybai pateikėme išvadas dėl Savivaldybės biudžeto vykdymo, Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių, dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams, dėl Savivaldybės galimybės imti ilgalaikę paskolą. Užbaigėme 2015 metais pradėtus aštuonis Savivaldybės biudžetinių įstaigų finansinius auditus, 2015 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ir Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių finansinius auditus; atlikome ribotos apimties 2016 metų finansinį auditą Savivaldybės administracijoje dėl galimybės Savivaldybei imti ilgalaikę 350 tūkst. Eur paskolą investicijoms; atlikome šešių Savivaldybės biudžetinių įstaigų finansinius auditus už 2016 metus; pradėjome audito procedūras keturiolikoje reikšmingų apskaitos sričių atrinktuose subjektuose; 2016 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ir konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditą; pateikėme daugiau kaip tris šimtus pastebėjimų dėl vidaus administravimo, reglamentavimo, finansų ir turto valdymo, naudojimo bei apskaitos. Ypatingai dėmesį atkreipėme į įstaigų vidaus kontrolės sistemos trūkumus.

Finansinio audito už 2016 metus išvadose, atsižvelgdami į audito metu nustatytų klaidų reikšmingumą, dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškėme besąlygines nuomones, nes nenustatėme reikšmingų klaidų, dėl finansinių ataskaitų rinkinių pareiškėme keturias besąlygines, vieną sąlyginę nuomonę ir dėl vienos įstaigos netinkamai

tvarkomos apskaitos atsisakėme pareikšti nuomonę. Dėl lėšų ir turto valdymo bei naudojimo pareiškėme šešias sąlygines nuomones.

Vienas svarbiausių audito tikslų – padėti audituojamiems subjektams spręsti auditų metu nustatytas veiklos problemas. Kiekvieno audito metu teikiame pastebėjimus, į kuriuos audituojami subjektai nedelsiant reaguoja ir paprastai iki audito pabaigos daugiau kaip 60 procentų klaidų ir neatitikimų ištaiso.

Toliau sėkmingai bendradarbiaujame su Savivaldybės taryba, Valstybės kontrole, Savivaldybių kontrolierių asociacija, kolegomis, atliekančiais viešojo sektoriaus auditą, kitais viešojo sektoriaus subjektais. 2016 metais su partneriais bendruose renginiuose ieškojome būdų, kaip didinti audito poveikį, kėlėme kvalifikaciją, tvarkėme įstaigos reikalus, Savivaldybės tarybai pateikėme Kontrolės ir audito tarnybos 2015 metų veiklos ataskaitą, parengėme ir, suderinę su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, patvirtinome 2017 metų veiklos planą. Svarbios mūsų veiklos grandys – prevencinė veikla, gerosios praktikos sklaida. Pagal savo kompetenciją konsultuojame besikreipiančius asignavimų valdytojus, priimame rajono gyventojus, išklausome jų nuomonę, dalyvaujame posėdžiuose, pasitarimuose, pasisakome savo kompetencijos klausimais.

Ne mažiau svarbi ir dar viena Kontrolės ir audito tarnybos veiklos sritis – poauditinė veikla. Nuolat domimės pateiktų pastebėjimų įgyvendinimo eiga, prašome pateikti informaciją, analizuojame ją, padedame įveikti iškylančius sunkumus įgyvendinant rekomendacijas.

Audito ataskaitas ir išvadas teikėme Savivaldybės merui, Kontrolės komitetui, Administracijos direktoriui ir audituotiems subjektams. Siekdami įgyvendinti veiklos viešumo principą, jas paskelbėme Savivaldybės interneto svetainėje www.pasvalys.lt. Kas ketvirtį teikėme informaciją Vyriausybės atstovui Panevėžio apskrityje apie Kontrolės ir audito tarnybos teiktas išvadas ir rekomendacijas.

Pateikdami Kontrolės ir audito tarnybos 2016 metų veiklos rezultatus, norime padėkoti geranoriškai bendradarbiavusiems audituotų įstaigų vadovams, darbuotojams ir visiems mūsų partneriams. Esame įsitikinę, kad bendromis visų pastangomis pasieksime, kad Savivaldybės turtas būtų valdomas skaidriau, taupiau, efektyviau ir rezultatyviau.

Vykdydami Vietos savivaldos įstatymo nuostatas, Ataskaitos santrauką skelbiame Pasvalio rajono laikraštyje „Darbas“.

Su visa Ataskaita galima susipažinti interneto svetainėje www.pasvalys.lt, ir Kontrolės ir audito tarnyboje adresu 206 kab., Vytauto Didžiojo a. 1, Pasvalys.

KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS VAIDMUO IR VEIKLOS KRYPTYS

KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA,

prižiūrėdama, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai:

- ▶ atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose ir savivaldybės kontroliuojamose įmonėse;
- ▶ kiekvienais metais iki liepos 15 dienos rengia ir reglamente nustatyta tvarka teikia savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio;
- ▶ rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimus priimti reikalingas išvadas dėl savivaldybės naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo ir teikimo, garantijų suteikimo ir laidavimo kreditoriams už savivaldybės kontroliuojamų įmonių imamas paskolas;
- ▶ rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas, suteikiančias savivaldybės tarybai pagrindą tvirtinti koncesijos konkurso sąlygas ir pagrindines koncesijos sutarties sąlygas; savivaldybės tarybai nustačius konkurso etapus iki koncesijos sutarties pasirašymo, rengia išvadas galutiniam koncesijos sutarties projektui;
- ▶ rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas, suteikiančias savivaldybės tarybai pagrindą tvirtinti viešųjų pirkimų sąlygas, būdą ir pagrindines sutarties dėl partnerystės su privačiais subjektais sąlygas; savivaldybės tarybai nustačius viešųjų pirkimų sąlygas, būdą ir pagrindines sutarties dėl partnerystės su privačiais subjektais sąlygas, iki partnerystės su privačiais subjektais sutarties pasirašymo rengia išvadas galutiniam partnerystės su privačiais subjektais sutarties projektui;
- ▶ rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl skolininkų ir skolininkų, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, ūkinės ir finansinės būklės, taip pat dėl iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų, teikiamų paskolų ir valstybės garantijų teikimo, paskolų naudojimo pagal tikslinę paskirtį ir paskolų grąžinimo;
- ▶ Valstybės kontrolės prašymu, teikia kontrolės ir audito tarnybos atliktų auditų ataskaitas ir darbo dokumentus audito išorinei peržiūrai atlikti;
- ▶ atlieka įstatymuose ir kituose teisės aktuose priskirtas funkcijas.

Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalis

Kontrolės ir audito tarnyba savo veikloje vadovaujasi įstatymais, valstybinio audito reikalavimais, Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleista **Tarptautiniais audito standartais** (toliau – TAS), Valstybės kontrolės parengtomis metodikomis ir kitais teisės aktais.

Nors Vietos savivaldos įstatymas numato, kad Kontrolės ir audito tarnyba atlieka finansinius auditus, TAS kontekste šio audito prasmė yra platesnė, ji apima ne tik finansinį, bet ir teisėtumo auditą, todėl finansinis ir teisėtumo auditai paprastai atliekami kartu.

Finansinis auditas – audituojamo subjekto ataskaitų rinkinių, metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių duomenų vertinimas ir nepriklausomos nuomonės pareiškimas. Teisėtumo auditas – audituojamo subjekto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymo nustatytiems tikslams vertinimas ir nepriklausomos nuomonės pareiškimas.

Veiklos auditas – tai viešojo ir vidaus administravimo veiklos, lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais vertinimas ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu. Veiklos auditą galima apibūdinti kaip konstruktyvų abejojimą esama padėtimi: „ar viešasis sektorius dirba teisingai ir daro tai optimaliu būdu?“

Savivaldybės ataskaitų audito tikslas – įvertinti, ar Savivaldybės konsoliduoti biudžeto įvykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniai visais reikšmingais atžvilgiais parengti pagal teisės aktų reikalavimus, ar juose nėra reikšmingų informacijos iškraipymų ir pareikšti apie juos nepriklausomą nuomonę. Kontrolės ir audito tarnybos išvadose Savivaldybės tarybai pateikiama informacija, reikalinga minėtoms ataskaitoms tvirtinti ir sprendimams priimti, atkreipiamas dėmesys į neatitikimus ir problemas finansų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais srityse ir siūlymai dėl biudžeto planavimo, vykdymo proceso ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tobulinimo.

Kitas išvadas Savivaldybės tarybai Kontrolės ir audito tarnyba teikia pagal poreikį.

Kontrolės ir audito tarnybos veiklos išorinę peržiūrą atlieka Valstybės kontrolė.

Vietos savivaldos įstatymas nustato pagrindinius principus, kuriais grindžiama Kontrolės ir audito tarnybos veikla (1 pav.).

1 pav. Kontrolės ir audito tarnybos veiklos principai

KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS IŠTEKLIAI

Kontrolės ir audito tarnyba – biudžetinė įstaiga, vykdanči viešojo ir vidaus administravimo funkcijas, kuriai galioja visi viešojo sektoriaus subjekto veiklos principai, tačiau atsakomybė gerokai didesnė. Atlikdami auditus, privalome ne tik skatinti audituojamus subjektus taikyti efektyvius viešojo sektoriaus valdymo būdus, bet ir ieškoti galimybių efektyviau panaudoti turimus žmogiškuosius, finansinius ir materialiuosius išteklius, būti pavyzdžiu audituojamoms įstaigoms.

Žmogiškieji ištekliai

Kontrolės ir audito tarnyboje 2016 metais dirbo du valstybės tarnautojai: Savivaldybės kontrolierė Rima Juodokienė, turinti aukštąjį universitetinį ekonominį ir teisinį išsimokslinimą bei 17 metų patirtį šiame darbe; vyriausioji specialistė Ilma Paliukėnaitė, turinti aukštąjį universitetinį ekonominį išsimokslinimą ir 10 metų darbo patirtį Kontrolės ir audito tarnyboje.

2016 m. pradžioje Kontrolės ir audito tarnyboje buvo patvirtintos trys valstybės tarnautojų pareigybės, tačiau nuo 2016 m. vasario 10 d. Savivaldybės taryba etatų skaičių sumažino iki dviejų.

Kvalifikacijos tobulinimas

Neturėdami galimybės savo žmogiškųjų išteklių plėsti kiekybine prasme, audito kokybę privalome užtikrinti keldami kvalifikaciją, didindami profesionalumą. Auditoriaus pareiga – nuolat atnaujinti savo žinias ir tobulinti įgūdžius, reikalingus profesiniams įsipareigojimams vykdyti. Turime žinoti ir laikytis priimtų audito, buhalterinės apskaitos, finansų ir turto valdymo standartų, politikos, procedūrų bei praktikos. Be to, privalome gerai išmanyti teisinius ir institucinius principus bei standartus, susijusius su audituojamo subjekto veikla, strateginiu ir finansiniu planavimu ir valdymu.

2016 metais mokymai buvo suplanuoti atsižvelgiant į Kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojų poreikius. Siekdami gerinti audito kokybę ir audito valdymo efektyvumą, gilinome finansinio ir veiklos audito įgūdžius, vadovavimo, organizavimo ir strateginio mąstymo gebėjimus, daug dėmesio skyrėme žinių atnaujinimui viešųjų pirkimų, darbo teisinių santykių, valstybės ir savivaldybių turto valdymo srityse,

susipažinome su viešojo valdymo tobulinimo savivaldybėse perspektyvomis. 2016 metais išklausėme 118 akademinių valandų mokymų. Beveik pusė mokymų lektorių buvo Valstybės kontrolės darbuotojai – profesionalūs audito ir audituojamų sričių specialistai, kurie ne tik pasidalijo profesinėmis žiniomis, bet ir gerą patirtimi. Kvalifikacijos tobulinimui išleidome 0,6 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto lėšų. Detalesnė informacija apie kvalifikacijos tobulinimą 2016 metais pateikta 1 priede.

Finansinė informacija

Igyvendindami pavestas funkcijas, 2016 metais panaudojome 47,7 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto asignavimų, tai sudaro mažiau negu 0,2 proc. visų Savivaldybės biudžeto asignavimų. Skirtus asignavimus naudojome taupiai ir atsakingai. Materialieji ištekliai neatsiejamai susiję su finansinėmis galimybėmis. 2016 metais Savivaldybės tarybai skyrus asignavimus, vietoj fiziškai ir morališkai pasenusio, daugiau kaip dešimtmetį atitarnavusio nešiojamo kompiuterio už 0,7 tūkst. Eur įsigijome naują.

Duomenys apie skirtus ir panaudotus asignavimus 2015–2016 metais pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. Kontrolės ir audito tarnybai skirtų Savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimas 2015–2016 metais (tūkst. Eur)

Asignavimų paskirtis	2016 metais		2015 metais	
	Patvirtinta	Panaudota	Patvirtinta	Panaudota
Iš viso asignavimų:	48,0	47,7	44,2	43,9
Iš jų:				
darbo užmokestis	34,2	34,2	32,5	32,2
VSD įmokos	10,6	10,6	10,7	10,7
kitos išlaidos	1,6	1,5	1,0	1,0
socialinės išmokos	0,8	0,7	0	0
ilgalaikio materialiojo turto įsigijimui	0,8	0,7	0	0

SVARBIAUSI 2016 METŲ DARBAI

Vykdydami įstatymu mums nustatytą pareigą – prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai

Užbaigėme 2015 metais pradėtus:

- aštuonis finansinius (teisėtumo) auditus biudžetinėse įstaigose;
- 2015 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo auditą;
- 2015 metų Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio auditą;
- 2015 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditą;
- Savivaldybės lėšų ir turto ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo auditą.

Savivaldybės tarybai pateikėme išvadas dėl:

- 2015 metų biudžeto vykdymo;
- 2015 metų Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio;
- 2015 metų savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio;
- Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo;
- Ilgalaikės paskolos (350 tūkst. Eur) investicijų projektams finansuoti ėmimo iš komercinių bankų.

Atlikome

- Šešis 2016 metų finansinius (teisėtumo) auditus biudžetinėse įstaigose;
- Ribotos apimties finansinį auditą Savivaldybės administracijoje dėl ilgalaikės paskolos investicijų projektams finansuoti ėmimo galimybes.

Pradėjome

- Audito procedūras reikšmingose mokesčių ir kitos veiklos pajamų, finansavimo sumų, sukauptų gautinų sumų, pinigų ir pinigų ekvivalentų, įsipareigojimų, darbo užmokesčio ir valstybinio socialinio draudimo sąnaudų, komunalinių ir ryšio paslaugų, socialinių išmokų ir kitų paslaugų sąnaudų, transporto išlaikymo ir ilgalaikio materialiojo

turto einamojo remonto išlaidų, sunaudotų ir parduotų atsargų, ilgalaikio turto srityse atrinktose įstaigose;

- 2016 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo auditą;
 - 2016 metų Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio auditą;
 - 2016 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditą;
 - Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo auditą.
-

2016 METŲ VEIKLOS REZULTATAI

Kontrolės ir audito tarnybos veiklos mastas kasmet nustatomas Savivaldybės kontrolieriaus patvirtintame, su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu suderintame, veiklos plane. Su Kontrolės ir audito tarnybos 2016 metų veiklos planu galima susipažinti interneto tinklalapyje [www.pasvalys.lt/lt/struktura-ir-kontaktai /kontroles-ir-audito-tarnyba .html](http://www.pasvalys.lt/lt/struktura-ir-kontaktai/kontroles-ir-audito-tarnyba.html).

Siekdami efektyviai atlikti savo funkcijas ir gauti pakankamai informacijos audito išvadoms pagrįsti, auditus planuojame remdamiesi audito strateginio planavimo metodais, sukaupta patirtimi, audituojamų subjektų veiklos rizikos vertinimu. Kaip ir kiekvienais metais, 2016 metais parengėme audito strategiją, kurioje suplanavome audito sritis, apimtis ir audituojamus subjektus. Rengiant audito strategiją stengėmės apimti reikšmingas ir rizikingas viešojo sektoriaus finansines ir veiklos sritis, išanalizavome jose esančias problemas. Kiekvieną riziką atskirai vertinome pagal atitiktį prioritetams, masto, svarbos ir galimybės audituoti kriterijus. Dėl ribotų žmogiškųjų išteklių, veiklos auditų 2016 metais neplanavome, bet, atlikdami finansinius (teisėtumo) auditus, kompleksiskai vertinome ar audituojamas subjektas savo veiklą vykdo vadovaudamasis taupumo, efektyvumo ir rezultatyvumo principais, ar tinkamai atlieka jam patikėtas užduotis, ar ekonomiškai naudoja skirtus finansinius išteklius.

Visi suplanuoti 2016 metų darbai buvo atlikti.

Finansiniai (teisėtumo) auditai

Vienas iš svarbiausių audito tikslų – skatinti teigiamą poveikį viešųjų finansų valdymo ir vidaus kontrolės sistemai, daryti įtaką sisteminių problemų sprendimui.

Finansinio audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, audituojamo subjekto turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą, biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų tikrumą ir teisingumą ir pareikšti nepriklausomas nuomones dėl jų.

Vidaus kontrolė – tai kompleksinis procesas, kurį įgyvendina įstaigos vadovai, bei darbuotojai ir kuris skirtas nustatyti rizikos veiksnius ir nuosaikiai užtikrinti, kad, vadovaujantis įstaigos misija, įgyvendinami šie bendrieji tikslai:

- ✓ tvarkingai, etiškai, taupiai, rezultatyviai ir efektyviai įgyvendinti veiklą;
- ✓ vykdyti atsiskaitymo įsipareigojimus;
- ✓ laikytis galiojančių įstatymų ir norminių teisės aktų;
- ✓ saugoti išteklius nuo praradimo, naudojimo ne pagal paskirtį ir sugadinimo.

Mes nesame atsakingi už vidaus kontrolę, tačiau kiekvieno audito metu ją vertiname, nurodome vidaus kontrolės trūkumus, skatiname papildomus vadovų veiksmus ir darbuotojų tinkamą vidaus kontrolės reikšmės suvokimą. Tais atvejais, kai įsitikiname, kad įstaigoje vidaus kontrolė veikia patikimai, galime sumažinti audito apimtis.

Tikime, kad, atlikdami finansinius (teisėtumo) auditus, vertindami viešojo sektoriaus subjektų vidaus kontrolės būklę ir teikdami veiklos tobulinimo rekomendacijas, ne tik padedame taisyti vis dar pasitaikančias Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams klaidas, bet ir skatiname jų nekartoti ateityje.

Finansinio audito ciklas nesutampa su kalendoriniais metais, nes audituojami subjektai metinius biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinius, apie kurių teisingumą turime pareikšti nepriklausomą nuomonę, sudaro tik kalendoriniams metams pasibaigus. Kadangi finansiniai (teisėtumo) auditai nesibaigia baigiantis kalendoriniams metams, Kontrolės ir audito tarnybos veiklos plane numatytos dvi dalys – baigiamieji praėjusių metų auditai ir einamųjų metų auditai.

Audito mastas

Finansinio (teisėtumo) audito 2016 metais mastas pateiktas 2 ir 3 lentelėse.

Suprasdami, kad sisteminis problemų vertinimas gali duoti didesnę naudą, atliekame nuolatinę viso Savivaldybės viešojo sektoriaus stebėseną ir identifikuojame riziką tam tikrose finansinėse ar veiklos srityse, kurios vėliau tampa audito strategijos dalimi. Audito strategijoje numatėme ir 2016 metais pradėjome keturiolikoje apskaitos sričių horizontalias audito procedūras, kurios bus užbaigtos 2017 metų pirmame pusmetyje.

2 lentelė. 2016 metų finansinio (teisėtumo) audito mastas

Auditų skaičius -23	
2016 metais užbaigti auditai	2016 metais pradėti auditai
Auditų skaičius -13	Auditų skaičius - 10
Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos finansinis (teisėtumo) auditas	<u>2017 m. pradžioje užbaigti</u>
Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazijos finansinis (teisėtumo) auditas	Daujėnų pagrindinės mokyklos finansinis (teisėtumo) auditas
Vaškų gimnazijos finansinis (teisėtumo) auditas	Pasvalio lopšelio-darželio „Eglutė“ finansinis (teisėtumo) auditas
Pasvalio Svalios pagrindinės mokyklos finansinis (teisėtumo) auditas	Pasvalio lopšelio-darželio „Žilvitis“ finansinis (teisėtumo) auditas
Pasvalio Lėvens pagrindinės mokyklos finansinis (teisėtumo) auditas	Pasvalio kultūros centro finansinis (teisėtumo) auditas
Pasvalio sporto mokyklos finansinis (teisėtumo) auditas	Pasvalio krašto muziejaus finansinis (teisėtumo) auditas
Pasvalio rajono paslaugų ir užimtumo centro pagyvenusiems ir neįgaliesiems finansinis (teisėtumo) auditas	Pumpėnų gimnazijos finansinis (teisėtumo) auditas
Pasvalio specialiosios mokyklos finansinis (teisėtumo) auditas	<u>2017 metais vykstantys</u>
2015 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo auditas	2016 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo auditas
Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo auditas	Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo auditas
2015 metų Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio auditas.	2016 metų Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio auditas
2015 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditas	2016 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditas.
Ribotos apimties finansinis auditas Savivaldybės administracijoje dėl ilgalaikės 350 tūkst. Eur paskolos ėmimo	

3 lentelė. Sritys, kuriose 2016 metais pradėtos horizontalios audito procedūros

Audituojama sritis	Audituojami subjektai
<i>Ilgalaikis turtas</i>	Savivaldybės administracija, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka, Pasvalio sporto mokykla, VšĮ Pasvalio ligoninė, VšĮ Pasvalio PASPC
<i>Sukauptos gautinos sumos</i>	Savivaldybės administracija, Savivaldybės išdas
<i>Pinigai ir pinigų ekvivalentai</i>	Savivaldybės administracija, Savivaldybės išdas, VšĮ Pasvalio ligoninė, VšĮ Pasvalio PASPC
<i>Finansavimo sumos</i>	Savivaldybės administracija, Pasvalio sporto mokykla
<i>Įsipareigojimai</i>	Savivaldybės administracija, Savivaldybės išdas
<i>Grynasis turtas</i>	Savivaldybės administracija
<i>Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos</i>	Savivaldybės išdas
<i>Pagrindinės veiklos kitos pajamos</i>	Savivaldybės administracija, Savivaldybės išdas, VšĮ Pasvalio ligoninė, VšĮ Pasvalio PASPC
<i>Socialinių išmokų ir kitų paslaugų sritys</i>	Savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos skyrius
<i>Darbo užmokesčio ir valstybinio socialinio draudimo sąnaudos</i>	Visos Savivaldybės biudžetinės įstaigos, VšĮ Pasvalio ligoninė, VšĮ Pasvalio PASPC
<i>Paprastojo remonto ir eksploatavimo sąnaudos</i>	Savivaldybės administracija
<i>Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina</i>	Savivaldybės administracija, VšĮ Pasvalio ligoninė, VšĮ Pasvalio PASPC
<i>Transporto išlaikymo išlaidų sritis</i>	Savivaldybės administracija, Pasvalio miesto seniūnija, Joniškėlio apylinkių seniūnija, Vaškų seniūnija, Krinčino seniūnija, Namišių seniūnija, Pasvalio sporto mokykla, Pasvalio rajono paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems, Pumpėnų gimnazija
<i>Komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudų sritys</i>	Savivaldybės administracija, Pasvalio Lėvens pagrindinė mokykla, Pasvalio Petro Vileišio gimnazija Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija, Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla, Pasvalio rajono paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems, Pasvalio sporto mokykla, VšĮ Pasvalio ligoninė, VšĮ Pasvalio PASPC

Audito išvados

Atlikę finansinį (teisėtumo) auditą, audito išvadoje pareiškiame tris nuomones:

- ar audituojamo subjekto finansinių ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais yra parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius buhalterinę apskaitą, ir finansinių ataskaitų rinkinių sudarymą;
- ar audituojamo subjekto biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais yra parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius buhalterinę apskaitą, išlaidų klasifikaciją ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių sudarymą;
- ar audituotame subjekte nenustatyta reikšmingų neatitikčių Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimams valdant, naudojant Savivaldybės lėšas bei turtą ir disponuojant jais.

4 lentelė. Audituotiems subjektams išvadose pareikštos nuomonės

Nuomonės tipas	2016 metais užbaigtiems			2016 metais pradėtiems		
	Dėl finansinių ataskaitų rinkinio teisingumo	Dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teisingumo	Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo	Dėl finansinių ataskaitų rinkinio teisingumo	Dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teisingumo	Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo
Besąlyginė ¹	6	8	1	4	6	0
Sąlyginė ²	2	0	7	1	0	6
Neigiamą ³	0	0	0	0	0	0
Atsisakyta pareikšti nuomonę ⁴	0	0	0	1	0	0
Iš viso	8	8	8	6	6	6

¹ **Besąlyginė nuomonė** – kai auditorius neturi reikšmingų pastabų dėl finansinių ir (ar) kitų ataskaitų, apskaitos sistemos ir teisės aktų pažeidimų, kurie keistų auditoriaus nuomonę.

² **Sąlyginė nuomonė** – kai auditorius nustato klaidas ir teisės aktų pažeidimus ir (ar) be tam tikrų pastabų negali pareikšti besąlyginės nuomonės.

³ **Neigiamą nuomonę** – auditorius nustato reikšmingas klaidas ir reikšmingus teisės aktų pažeidimus.

⁴ **Atsisakoma pareikšti nuomonę** – kai audito metu auditorius negali gauti pakankamų, patikimų ir tinkamų įrodymų, taip pat, kai yra reikšmingų auditoriaus darbo apribojimų.

Išsamus audito išvadose pareikštų nuomonių sąrašas ir jų palyginimas su ankstesnių metų auditais pateiktas 4 lentelėje.

Galime pasidžiaugti, kad įvertinę audituotų įstaigų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumą, jau dvejus metus iš eilės reikšmingų neatitikimų nenustatėme, todėl galėjome pareikšti besąlygines nuomones.

Finansinių ataskaitų rinkiniuose nustatome daugiau klaidų ir neatitikimų, todėl dėl 2016 metų finansinių ataskaitų rinkinių pareiškėme keturias besąlygines nuomones, vieną – sąlyginę, o Pasvalio kultūros centre dėl netinkamai tvarkomos buhalterinės apskaitos negalėjome surinkti pakankamų, patikimų ir tinkamų įrodymų ir įsitikinti 2016 metų finansinių ataskaitų rinkinyje pateiktų duomenų tikrumu ir teisingumu, dėl to teko atsisakyti pareikšti nuomonę. Šioje įstaigoje atlikę 2011 metų finansinį (teisėtumo) auditą buvome pareiškę dvi neigiamas nuomones – dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų tikrumo ir teisingumo, nes apskaitoje taip pat buvome nustatę reikšmingų klaidų ir neatitikimų. 2013 metais atlikome ribotos apimties finansinį auditą norėdami įvertinti, kaip įgyvendinti audito pastebėjimai, tačiau pozityvių pokyčių neradome. Per laikotarpį tarp auditų įstaigoje pasikeitė vadovai, du kartus keitėsi vyriausieji buhalteriai, tačiau paskutinio audito rezultatai rodo, kad buhalterijoje padėtis negerėja.

Atsižvelgdami į audito metu nustatytus lėšų ir turto valdymo trūkumus bei pažeidimus, 2016 metais pareiškėme visas šešias sąlygines nuomones, 2015 metais buvo pareikšta viena besąlyginė ir septynios sąlyginės nuomonės (Ataskaitos 2 ir 3 priedai).

Išvados Savivaldybės tarybai

Vietos savivaldos įstatymas numato Savivaldybės kontrolieriui pareigą rengti ir teikti Savivaldybės tarybai sprendimams priimti reikalingas išvadas.

Apibendrinę 2016 metais užbaigtų auditų rezultatus, atlikę audito procedūras Savivaldybės išde, Administracijoje, įvertinę Savivaldybės 2015 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių teisingumą ir atitiktį teisės aktų reikalavimams, parengėme ir pateikėme Savivaldybės tarybai išvadas:

Dėl 2015 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo	<i>Sąlyginė nuomonė⁵</i>
Dėl Savivaldybės 2015 metų konsoliduotojo biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio	<i>Besąlyginė nuomonė⁶</i>
Dėl Savivaldybės 2015 metų konsoliduotojo finansinių ataskaitų rinkinio	<i>Sąlyginė nuomonė⁷</i>
Dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams	<i>Sąlyginė nuomonė⁸</i>

Be to, 2016 metais atlikome ribotos apimties finansinį auditą Savivaldybės administracijoje, kurio pagrindu parengėme ir pateikėme Savivaldybės tarybai išvadą dėl ilgalaikės 350 tūkst. Eur paskolos ėmimo investicijų projektams finansuoti.

Su Savivaldybės tarybai pateiktomis išvadomis galima susipažinti Savivaldybės interneto svetainėje www.pasvalys.lt

⁵ Išvadoje pareiškėme sąlyginę nuomonę, nes dėl neteisingos veiklos pajamų apskaitos 2015 metų Savivaldybės biudžeto pajamos ir asignavimai nepagrįstai padidinti 131,4 tūkst. Eur; Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojais, skaičiuodami darbuotojų darbo užmokesčio poreikį 2015 metams, nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokesť iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodika; kai kuriose Savivaldybės įstaigose priedai ir priemokos darbuotojams buvo skiriami ir mokami nesilaikant teisės aktų reikalavimų

⁶ Išvadoje pareiškėme besąlyginę nuomonę, nes, mūsų nuomone, Pasvalio rajono savivaldybės 2015 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais buvo parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

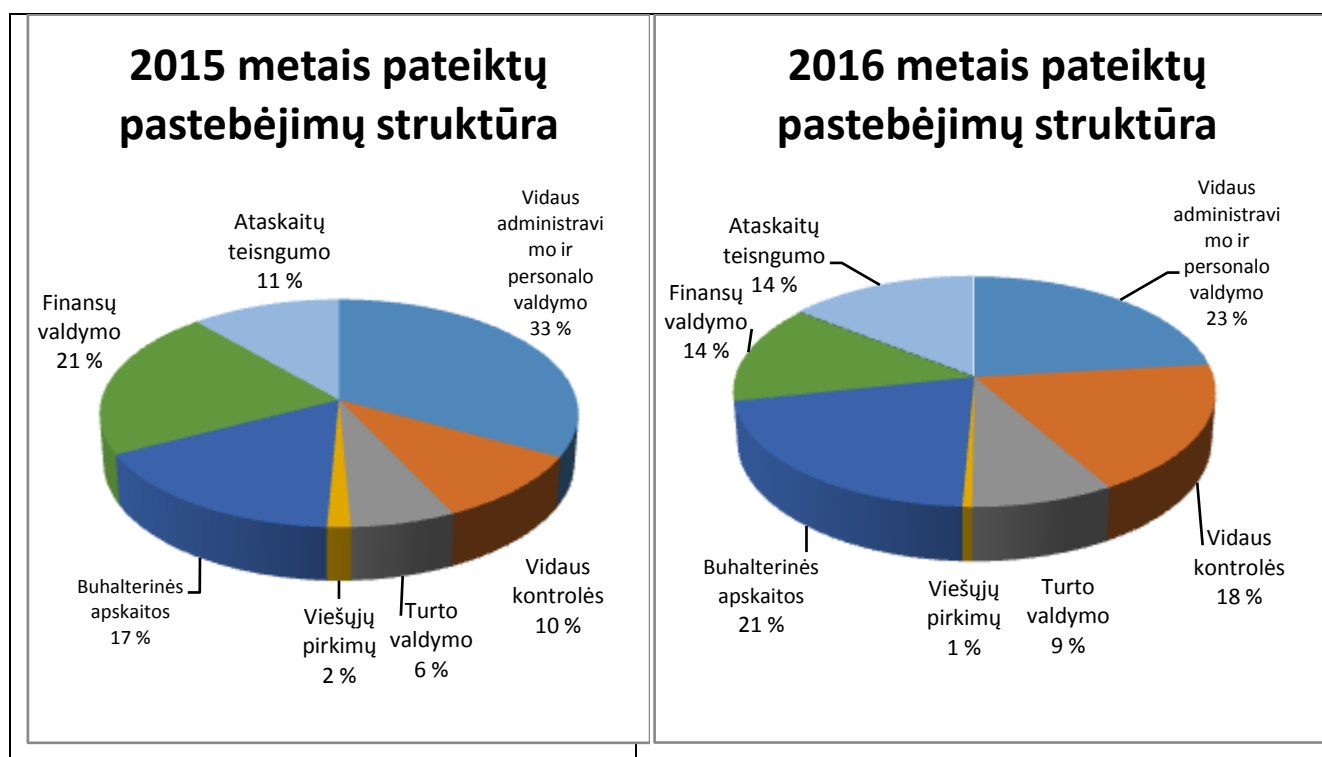
⁷ Išvadoje pareiškėme sąlyginę nuomonę, tai reiškia, kad dėl šio ataskaitų rinkinio duomenų turėjome pastabų. Nustatėme, kad sukonsoliduotose žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų ataskaitose neištaisyti duomenų iškraipymai, įskaitant sumas, kurių teisingumo negalime patvirtinti, turėjo įtakos beveik visiems Savivaldybės konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos straipsniams.

⁸ Išvadoje pareiškėme sąlyginę nuomonę – nustatėme, kad įstaigos neužtikrino Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnyje nustatytų visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo, viešosios teisės principų laikymosi, nes prieš sudarydamos panaudos sutartis, nepareikalavo iš panaudos gavėjų pateikti rašytinį išsipareigojimą panaudoti savo lėšas perduoto nekilnojamojo daikto einamajam ir statinio kapitaliniam remontui, kito ilgalaikio materialiojo turto remontui atlikti; privačioms įmonėms suteikė teisę neatlygintinai naudotis Savivaldybės turtu ir joms gauti naudą, o Savivaldybė negavo pajamų už turto nuomą, nekontroliavo, kaip laikomasi sutartinių išsipareigojimų, neužtikrino turto apsaugos. Dalis apskaityto registruotino nekilnojamojo turto neįregistruota viešuosiuose registruose, kaip reikalauja teisės aktai. Nepakankamai sparčiai Savivaldybėje vyksta naudojamos valstybinės žemės sklypų, kapinių ir kitų registruotinių daiktinių tiesių įforminimas.

Audito rezultatai ir poveikis

Biudžetinėms įstaigoms, kurių auditai užbaigti 2016 metais, pateikėme per 270 pastebėjimų. Apie šiuos pastebėjimus jau kalbėjome 2015 metų veiklos ataskaitoje. Ją galima rasti interneto svetainėje www.pasvalys.lt

2016 metais atliekamų finansinių (teisėtumo) auditų metu, kurie užbaigti 2017 metų pradžioje, subjektams pateikėme per 300 pastebėjimų.

2 pav. 2015 -2016 m. auditų pastebėjimai pagal pobūdį

2016 metais teikti pastebėjimai dažniausiai buvo susiję su vidaus administravimo ir personalo valdymo trūkumais, buhalterinės apskaitos klaidomis ir finansų valdymu. Įstaigos netinkamai atliko inventurizaciją, inventurizacijos rezultatų neįregistravo apskaitoje iki finansinių ataskaitų sudarymo datos, inventurizacijos metu neįvertino, ar turtas turi nuvertėjimo požymių. Tai, kad pastebėjimų skaičius nemažėja, rodo vidaus kontrolės trūkumus ne tik įstaigose, bet ir aukščiausiu lygiu (2 pav.).

Siekiame, kad mūsų pastebėti ir nurodyti trūkumai būtų taisomi tuoj pat. Jei neištaisomi iki tol, kol pasirašoma audito ataskaita, reikšmingi pastebėjimai surašomi į audito ataskaitą. 2016 metais visi audituoti subjektai geranoriškai reagavo į mūsų pastebėjimus ir nedelsiant nurodytus trūkumus taisė. Iki auditų pabaigos buvo ištaisyta daugiau kaip 60 proc. pastebėjimų. Ne visada audituojami subjektai pajėgūs išspręsti visas iškilusias problemas, kartais jas turi spręsti Savivaldybės administracija, arba reikalingi politiniai sprendimai. Pavyzdžiui 2015 metų balandžio mėn. įsigaliojus Vietos savivaldos įstatymo pakeitimams, kuriais įstaigų vadovų personalo valdymo funkcijos buvo priskirtos Savivaldybės mero kompetencijai, didžioji dalis Savivaldybės įstaigų nuostatų ir įstaigų vadovų pareiginių instrukcijų iki šiol nėra pakeistos. Apie tai buvo informuota ir Savivaldybės administracija, tačiau jokių veiksmų nesiėmė.

Kiekvieną kartą teikdami rekomendacijas, jas deriname su audituojamu subjektu, prašome įvardyti numatomas įgyvendinimo priemones bei terminus. Audito ataskaitose subjektams ne tik pateikiame pastebėjimus, bet ir jų parengtus rekomendacijų įgyvendinimo planus. Pasibaigus nustatytam terminui audito priemonėmis patikrinsime, kaip rekomendacijos buvo įgyvendintos ir, kitais metais veiklos ataskaitoje galėsime pateikti daugiau argumentuotas išvadas apie audituotų subjektų pasiektą pažangą ir audito veiksmingumą.

Užbaigus auditus ir pateikus pastebėjimus, prasideda kitas ne mažiau svarbus etapas – poauditinė veikla. Stebėjimas po audito – audito proceso etapas, kurio metu atliekame audito ataskaitose pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo vertinimą. Nuolatinis dėmesys audito ataskaitose įvardintoms įstaigų veiklos problemoms padeda ne tik greičiau jas išspręsti, bet ir suvaldyti ne vieną nustatytą riziką.

Stebimu laikotarpiu atsižvelgta arba iš dalies atsižvelgta į 89 proc. pastebėjimų. Iš 2016 metais pateiktų 308 pastebėjimų, iki šios dienos jų jau yra įgyvendinta 63 procentai, o dėl likusių neįgyvendintų pastebėjimų pradedame stebėseną.

Detali informacija apie pateiktus pastebėjimus ir jų įgyvendinimą pateikta Ataskaitos 4 priede.

Vienas iš svarbiausių audito tikslų – skatinti teigiamą poveikį finansų valdymo ir vidaus kontrolės sistemai, daryti įtaką sisteminių problemų sprendimui. Tikime, kad, atlikdami finansinius (teisėtumo) auditus, vertindami viešojo sektoriaus subjektų vidaus kontrolės būklę ir teikdami veiklos tobulinimo rekomendacijas, ne tik padedame taisyti vis dar pasitaikančias lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo, jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams, apskaitos klaidas, bet ir skatiname jų nekartoti

ateityje, nes dalies pastebėjimų ištaisyti jau nebegalima dėl pasikeitusių aplinkybių ar praleistų terminų.

Stebėseną parodė, kad aukščiausias pastebėjimų įgyvendinimo lygis audituotose įstaigose – 2015 metais audituotos įstaigos atsižvelgė į beveik visus pastebėjimus, išskyrus tuos, kur reikalinga politinė valia. Liko neišspręstas neracionalus šildymo išlaidų klausimas Lėvens pagrindinės mokyklos Ustukių skyriuje, Daujėnų pagrindinėje mokykloje. Savivaldybės administracijoje pažangiausiai rekomendacijos įgyvendinamos Apskaitos skyriuje, kuris nuo 2016 m. spalio 1 d. perėmė iš Finansų skyriaus žemės nuomos mokesčio apskaitą, reglamentavo vietinių rinkliavų apskaitą, sėkmingai pradėjo tvarkyti vietinės reikšmės kelių apskaitą, parengė ir pateikė Administracijos direktoriui patvirtinti nemažai jų veiklą reglamentuojančių dokumentų. Pažymime, kad vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitą Apskaitos skyrius sutvarkė tiek, kiek leido jų galimybės. Tiksliai apskaita bus užtikrinta tik užbaigus kelių ir gatvių techninę inventurizaciją ir teisinį registravimą. Seimas, siekdamas supaprastinti ir paspartinti šį procesą, pasiūlė⁹ Vyriausybei iki 2016 m. kovo 1 d. priimti teisės aktus, nustatančius vietinių kelių inventurizavimo supaprastintu būdu tvarką. Iki šiol tokios tvarkos nėra.

Praėjusiais metais teikdami 2015 metų veiklos ataskaitą Savivaldybės tarybai, išskyrėme tris, mūsų nuomone, labai svarbias sritis, tikėdamiesi sulaukti daugiau dėmesio iš audituojamų subjektų ir kitų suinteresuotų šalių. Praėjus metams galime konstatuoti, kad nebuvo išgirsti, nes didesnių pozityvių pokyčių nematome:

- strateginio planavimo procesas vyksta vangiai, o Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai atsiskaito Savivaldybės tarybai ir visuomenei už savo veiklos procesą sena nusistovėjusia forma, o ne už metinių strateginių tikslų pasiektus rezultatus.
- labai lėtai sprendžiami valstybinės žemės, esančios po Savivaldybės nekilnojamuoju turtu ir kapinių teritorijose dokumentų sutvarkymo ir įregistravimo klausimai. Nesprendžiamas nebereikalingo ir nebetinkamo naudoti turto, taip pat ir nekilnojamojo, tolimesnis likimas. Nesikeičia požiūris į metines turto inventurizacijas. Ir toliau jos atliekamos formaliai – tik surašant inventurizacijos aprašus. Atliktos audito procedūros Savivaldybės administracijoje parodė, kad eilę metų į inventurizacijos aprašus surašomos nesuderintos skolos, kurių net kilmė neaiški, o kai kurie skolininkai jau keletą metų nebeegzistuoja. O inventurizacija turėtų būti pati veiksmingiausia vidaus kontrolės priemonė.

⁹ Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžeto pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 3, 8, 9, 10, 12 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 9-1 straipsniu ir priedėlio pripažinimo netekusio galios įstatymas, 2015-12-08 Nr. XII-2144, 4 ir 9 str.

- pasigedome pozityvaus požiūrio į pastebėjimus dėl efektyvesnio finansų valdymo. Rengiant Savivaldybės biudžeto projektą ir planuojant darbo užmokesčio fondo poreikį, nesivadovaujama Lietuvos Respublikos Vyriausybės dar 2003 metais nustatyta darbo užmokesčio fondo planavimo metodika. Atlikti auditai parodė, tas pačias biudžeto išlaidų paskirstymo pagal ekonominę klasifikaciją klaidas – ryšių paslaugoms išleistos mokinio krepšelio lėšos apskaitomos neteisingai.

- ne tik kad nesumažėjo, bet dar ir šiek tiek padidėjo Savivaldybėje neužimtų etatų skaičius.

Didžiausias rekomendacijų įgyvendinimo poveikis yra tada, kai jos įgyvendinamos laiku, tačiau tai pavyksta ne visada. Kai kurioms rekomendacijoms įgyvendinti reikia laiko, finansinių išteklių, todėl apie jų įgyvendinimą galima kalbėti tik praėjus dvejiems–trejiems metams. Kartais pritrūksta aktyvių Savivaldybės administracijos veiksmų, politinės valios, tačiau tokių rekomendacijų svarba nesumenksta. Šioje ataskaitos dalyje norime atkreipti dėmesį į dar neįgyvendintas, bet, mūsų nuomone, svarbias rekomendacijas, kurių įgyvendinimui būtinas didesnis ir audituotų subjektų, ir kitų suinteresuotų šalių dėmesys.

Būtina nuolat tobulinti strateginio ir finansinio planavimo sistemą.

Strategijos kūrėjai turi ne tik dalyvauti jos įgyvendinimo etape, bet ir atsiskaityti už pasiektus rezultatus, tik tada planavimo sistema bus efektyvi ir naudinga. Labai svarbu kasmet įvertinti asignavimų valdytojams ir programų vykdytojams skirtų finansinių ir kitų išteklių panaudojimo poveikį veiklos rezultatų pasiekimui.

Panaudodami iš biudžeto gautus piniginius išteklius strateginių veiklos planų programoms vykdyti, asignavimų valdytojai įgyvendina valstybės politiką visuomenei svarbiose srityse: užtikrina piliečių saugumą, užimtumą, švietimo, mokslo, sveikatos priežiūros prieinamumą, kuria palankią aplinką ūkio plėtrai ir t. t. Taigi, nuo asignavimų valdytojų veiklos rezultatų tiesiogiai priklauso mūsų gyvenimo kokybė. Todėl itin svarbu, kad institucijos tinkamai nustatytų veiklos kryptis ir būdus numatytiems tikslams ir rezultatams pasiekti.

- ✓ Iki šiol nematome rezultatyvių veiksmų siekiant įgyvendinti mūsų rekomendaciją – rasti tinkamą Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų atsiskaitymo už metinių strateginių tikslų pasiekimo rezultatus pateikimo Savivaldybės tarybai ir visuomenei formą.

- ✓ Jau aštuoneri metai neįgyvendinamos mūsų rekomendacijos dėl sporto strategijos parengimo ir patvirtinimo, kuri suformuotų Savivaldybės sporto viziją, atsakytų

į klausimus, kas, kodėl, kaip, kada, kur turi būti daroma, kas yra pagrindiniai vykdytojai ir kas dėl to gaus naudos. Strategija leistų spręsti reikšmingas problemas, susijusias su sporto klubų ir visuomeninių sporto organizacijų finansavimu ir rėmimu.

Vidaus kontrolės priemonės nėra pakankamos ir veiksmingos.

Vidaus kontrolė yra dinamiškas kompleksinis procesas, nuolat prisitaikantis prie įstaigos pokyčių. Ji apima visą įstaigos valdymą. Todėl vidaus kontrolė nėra tam tikras pridėtinis dalykas prie įstaigos veiklos, kaip kai kurie mano, ar būtina našta. Vidaus kontrolės veikla persipynusi su įstaigos veikla ir efektyviausia tada, kai ji integruota į įstaigos infrastruktūrą ir yra jos esmės dalis.

Vidaus kontrolės stiprinimas – tai vienas iš finansų valdymo skaidrumo ir atskaitingumo bei įstaigos valdymo gerinimo būdų. Tam, kad vidaus kontrolė taptų efektyvi ir gerai organizuota, reikia vadovo veiksmų ir darbuotojų tinkamo vidaus kontrolės reikšmės suvokimo. Tinkama vidaus kontrolė ženkliai sumažina klaidų ir pažeidimų atsiradimo galimybę. Kiekvienas įstaigos vadovas privalo susikurti adekvačią vidaus kontrolės sistemą savo resursų apsaugai.

✓ Vertindami jau antrą dešimtmetį atliekamų auditų rezultatus ir teiktų pastebėjimų pobūdį, galime teigti, kad vidaus kontrolės aplinka nesudaro pakankamo pagrindo Savivaldybėje užtikrinti tinkamą bendrąjį vidaus administravimą, personalo, finansų, informacijos ir turto valdymą, viešuosius pirkimus ir kt. Nuo 2003 m. įstaigų vadovai kasmet rengia ir teikia Savivaldybės administracijai, o Savivaldybės administracija – Savivaldybės tarybai Finansų kontrolės būklės ataskaitą, kuri neatspindi tikrosios įstaigų vidaus kontrolės būklės, įvertinimai nepagrįsti. Būtina stiprinti nuolatine stebėseną, rizikų vertinimu, komunikavimu pagrįstą vidaus kontrolę, orientuotą į strateginių planų ir visuomenės poreikių įgyvendinimą, o ne į proceso palaikymą. Tam gali labai pagelbėti 2014 metais Bendradarbiavimo komiteto protokolu Nr. PT-30 patvirtintos Rekomendacinės vidaus kontrolės sukūrimo, veikimo ir tobulinimo, jos vertinimo gairės viešojo sektoriaus subjektams.

✓ Inventorizacija – tai turto ir įsipareigojimų patikrinimas ir jų faktiškai rastų likučių palyginimas su buhalterinės apskaitos duomenimis. Tinkamai, t. y. pagal teisės aktus atlikta inventorizacija užtikrintų apskaitos duomenų teisingumą, padėtų įvertinti turto būklę, galėtų užkirsti kelią turto grobstymui, nustatyti vidaus kontrolės priemonių trūkumus. Būtina kardinaliai pakeisti požiūrį į metinę turto ir įsipareigojimų inventorizaciją, kuri yra viena efektyviausių vidaus kontrolės priemonių, leidžiančių ne tik

įsitikinti valdomo ir naudojamo turto buvimu, jo būkle, bet ir užtikrinti duomenų finansinėse ataskaitose teisingumą.

✓ Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas konsoliduojant 28 Savivaldybės biudžetinių įstaigų, 2 viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų ir 2 išteklių fondų (nuo 2016 m. liko tik 1 išteklių fondas) pateiktus duomenis į ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą VSAKIS. Finansų skyrius, būdamas atsakingas už Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių parengimą, turėtų užtikrinti, kad visose konsoliduojamose įstaigose visos buhalterinės apskaitos operacijos ir procedūros būtų tvarkomos tik vieninga apskaitos sistema (2016 metų auditai parodė, kad Pasvalio kultūros centre, Pasvalio krašto muziejuje duomenys iš apskaitos į suvestinius apskaitos registrus, iš kurių formuojami finansinių ataskaitų rinkiniai, perkeliama rankiniu būdu). Duomenų iškraipymų nustatyta ir dėl to, kad Savivaldybėje naudojama apskaitos sistema yra nepritaikyta automatinio būdu teikti duomenis į VSAKIS. Mūsų nuomone, realizavus automatinį duomenų pateikimą į VSAKIS, sumažėtų laiko sąnaudos ir žmogiškosios duomenų įvedimo klaidos tikimybė.

✓ Nors tokią pareigą numato teisės aktai, Savivaldybėje iki šiol nenustatyta vieninga visiems konsoliduojamiems subjektams apskaitos politika, kuri padėtų vienodai apskaitoje fiksuoti vykstančius ūkinius įvykius ir ūkines operacijas, teisingus duomenis pateikti finansinių ataskaitų rinkiniuose, o ataskaitų vartotojams palengvintų finansinių rezultatų supratimą ir palyginamumą.

✓ Nedelsiant turi būti peržiūrėti įstaigų nuostatai, įstaigų vadovų pareigybių aprašymai, jie suderinti su įstatymų nuostatomis ir pateikti atitinkamoms institucijoms patvirtinti.

✓ Pastebime, o audito Savivaldybės administracijoje metu ir susiduriame su sunkumais komunikuojant su Savivaldybės administracijos Juridiniu ir personalo skyriumi personalo apskaitos ir valdymo klausimais. Informacija ir efektyvi dalykinė komunikacija, pagrįsta veiklos etikos normų laikymusi, turi esminę įtaką subjekto veiklos vykdymui ir valdymui.

Trūksta savininkiško požiūrio į Savivaldybės turto ir finansų valdymą

✓ Būtina išgyvendinti ydingą praktiką Savivaldybėje, kai įsigytos atsargos ir ūkinis inventorių nurašomi iš karto juos įsigijus, o ne tada, kai sunaudojami. Atvejų, kai atsargos ir ūkinis inventoriaus nurašomi pažeidžiant teisės aktus, nustatome kasmet, bet pastarųjų metų auditai parodė, kad tokių pažeidimų nemažėja, o jų pobūdis darosi vis šiurkštesnis. Daugėnų pagrindinė mokykla, gavusi nemokamai iš Savivaldybės

administracijos ir leidyklų leidinių, dalį jų iš karto nurašė, Pasvalio kultūros centras visas įsigytas atsargas ir medžiagas, išskyrus degalus, taip pat nurašė iš karto juos įsigijęs. Savivaldybės administracija įsigijo ir tą pačią dieną nurašė didelius kiekius statybinių medžiagų, kurių dalies net neradome suremontuotose patalpose.

✓ Transporto valdymo organizavimą siūlėme tobulinti dar 2014 metais, tačiau tai iki 2016 metų pabaigos nebuvo padaryta. Savivaldybėje nenustatytos tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo Savivaldybės biudžetinėse įstaigose taisyklės, todėl Savivaldybės biudžetinės įstaigos turi vadovautis Vyriausybės patvirtintomis Pavyzdinėmis transporto naudojimo taisyklėmis. Savivaldybės įstaigose yra daug transporto priemonių, kurios nepriskiriamos tarnybiniam lengvajam transportui, tačiau įstaigos jį naudoja įstaigos ūkio reikalam, nuomoja, todėl manytume, kad turėtų būti reglamentuota ir šio transporto naudojimo tvarka. Lietuvos Respublikos Vyriausybė rekomenduoja savivaldybėms nustatyti iš savivaldybių biudžetų išlaikomoms biudžetinėms įstaigoms išlaidų tarnybiniam transportui išlaikyti – iki 1 procento asignavimų darbo užmokesčiui. Savivaldybėje 2016 metais vidutinės transporto išlaidos sudarė 1,7 proc. nuo darbo užmokesčio fondo, o Savivaldybės administracijoje – 3 proc.

Neužtikrinama efektyvi transporto panaudojimo kontrolė ir finansinėse ataskaitose neteisingai parodomos transporto išlaidos.

Nepakanka šeimininkiškumo ir ūkiškumo naudojant Savivaldybės transportą. Pavyzdžiui, Pasvalio miesto seniūnijoje trūksta tarnybinio transporto, bet Seniūnijos socialinės pagalbos automobiliu „Citroen Berlingo“ per 2016 metus nuvažiuota tik 959 km, patirta 233 Eur sąnaudų, iš jų 168 Eur – transporto priemonės civilinės atsakomybės draudimui, 65 Eur – degalams.

✓ Nesprendžiami Pasvalio Lėvens pagrindinės mokyklos Ustukių skyriaus, Daujėnų pagrindinės mokyklos šildymo optimizavimo ir kaštų sumažinimo klausimai. Šiose mokyklose sutartys su UAB „Lenauda“ dėl šildymo paslaugų sudarytos dar 2003 metais, šildymo sąnaudos nepamatuotai didelės. Lėvens pagrindinė mokykla 2016 m. vasario mėn. kreipėsi į Savivaldybės administraciją dėl kompetentingų specialistų pagalbos sprendžiant šildymo problemas, bet iki šiol jokio atsakymo nesulaukė.

✓ Įvertinus ankstesnių auditų rezultatus ir rekomendacijų įgyvendinimo situaciją, dar kartą raginame didesnę dėmesį skirti valstybinės žemės, esančios po Savivaldybės nekilnojamojo turto ir kapinių teritorijose dokumentų sutvarkymo ir įregistravimo, kelių būklės stebėsenos sistemos sukūrimo klausimams.

Mūsų veiklos ataskaita yra vienas iš būdų dalytis sukaupta informacija, tikintis geriau informuoti suinteresuotas šalis ir siekiant, kad būtų įgyvendintos tos rekomendacijos, kurioms būtini politiniai sprendimai.

Kita veikla

Auditų atlikimas – pagrindinė ir esminė Kontrolės ir audito tarnybos funkcija, tačiau, be šios funkcijos, atliekame ir kitus darbus, kurie prisideda prie viešojo sektoriaus efektyvumo didinimo ir veiklos tobulinimo.

Bendradarbiavimas su Savivaldybės taryba

Kontrolės ir audito tarnyba atskaitinga Savivaldybės tarybai. Bendradarbiaudami su Savivaldybės taryba, siekiame didinti audito poveikį, tokiu būdu siekiame skatinti teisingą, taupų, efektyvų ir racionalų viešųjų finansų ir turto valdymą. Kontrolės ir audito tarnybos strateginis partneris – Kontrolės komitetas.

2016 metų pradžioje pateikėme Kontrolės komitetui svarstyti Kontrolės ir audito tarnybos 2016 metų Savivaldybės biudžeto asignavimų poreikio projektą, 2015 metų Kontrolės ir audito tarnybos veiklos ataskaitą, metų pabaigoje Kontrolės komitetas svarstė Kontrolės ir audito tarnybos 2017 metų veiklos plano projektą ir jam pritarė.

Kontrolės komitetui pateikėme visą 2015–2016 metais atliktų auditų medžiagą. Nemažai dėmesio Savivaldybės taryboje sulaukė 2016 metais užbaigto finansinio audito Pasvalio sporto mokykloje medžiaga, susijusi su sporto klubams ir visuomeninėms sporto organizacijoms skirtų lėšų panaudojimu.

Bendraudami ir bendradarbiaudami su Savivaldybės tarybos Kontrolės ir kitais komitetais, Savivaldybės meru, Savivaldybės administracija, pristatydami audito rezultatus, siekiame didinti audito poveikį ir auditų rekomendacijų įgyvendinimo kontrolę.

Savivaldybės tarybos pozityvus požiūris į mūsų pastebėjimus ir įdėtas didelis darbas davė rezultatų: buvo pakeista Sporto klubų ir visuomeninių sporto organizacijų finansavimo tvarka; pakeisti Administracijos direktoriaus rezervo nuostatai; Savivaldybės tarybos įpareigota, Savivaldybės administracija žengia pirmuosius garažų bendrijų

naudojamos valstybinės žemės sutvarkymo žingsnius; suaktyvėjo valstybinės žemės nuomos mokesčio skolų išieškojimas ir t. t. Tačiau nepakankamai ryžtingai sprendžiami rajono sporto strategijos, Pasvalio rajono kultūros įstaigų optimizavimo klausimai.

Bendradarbiavimas su Valstybės kontrole

Jau ne vienerius metus intensyviai bendradarbiaujame su valstybės kontrole. Strateginiais partneriais tapome nuo 2010 metų, kai Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 30 straipsniu buvome įpareigoti atlikti viešojo sektoriaus subjektų metinių ataskaitų rinkinių ir (arba) viešojo sektoriaus subjektų grupių metinių konsoliduotų ataskaitų rinkinių auditą ir kasmet pateikti išvadas valdžios institucijoms: savivaldybės kontrolierius – savivaldybės tarybai, o Valstybės kontrolė – Seimui apie Nacionalinį ataskaitų rinkinį, kurio sudedamąja dalimi yra ir savivaldybių konsoliduotieji ataskaitų rinkiniai. Siekdami kuo efektyviau panaudoti turimus išteklius, didinti auditų kokybę ir veiklos procesų optimizavimą ir nedubliuoti darbų, kasmet suderiname parengtas audito strategijas, numatome audito sritis, kuriose auditą atliksime mes, o kuriose – Valstybės kontrolė, kad galėtume keistis informacija apie audito rezultatus. Tiek Valstybės kontrolė, tiek Kontrolės ir audito tarnybos, atlikdamos išorės auditą, vadovaujasi tais pačiais Valstybinio audito reikalavimais ir metodikomis, todėl bendradarbiavimas padeda dalintis ne tik audito rezultatais, bet ir profesine audito patirtimi, gerą audito praktiką ir plėtoti bendradarbiavimą išorės audito klausimais. 2016 metų pradžioje Savivaldybių kontrolierių konferencijoje Valstybės kontrolė pristatė savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų atliktų auditų 2014 m. išorinės peržiūros apibendrinimo ataskaitą.

Bendradarbiavimas su kitais viešojo sektoriaus subjektais

Kontrolės ir audito tarnybą, asignavimų valdytojus, Savivaldybės administracijos vadovybę, kitus valstybės tarnautojus sieja bendras tikslas – kad Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas būtų naudojami pačiu efektyviausiu būdu, o mokesčių mokėtojams ir kitiems rajono gyventojams duotų kuo didesnę naudą, todėl nuolat bendradarbiaujame įvairiais išylančiais klausimais.

Bendradarbiaujame su Savivaldybės administracijos Centralizuotu vidaus audito skyriumi, kurio pagrindinis uždavinys – sistemingai ir visapusiškai vertinant rizikos valdymą ir vidaus kontrolę, padėti įgyvendinti Savivaldybės administracijos, jai pavaldžių ir valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų veiklos tikslus. Kadangi mūsų

audituojami subjektai tie patys, kasmet suderiname veikos planus, kad nedubliuotume audito veiksmų.

Nesame tik vertinanti institucija. Naudodamiesi tuo, kad mūsų atliekami auditai yra ir asignavimų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais gerosios patirties (taip pat ir informacijos apie sisteminės klaidas) šaltinis, mes stengiamės ne tik įvardinti audituojamųjų daromas klaidas, bet ir paskleisti gerąją praktiką. Kitaip tariant, siekiame būti audituojamoms įstaigoms patikimais patarėjais ir gerosios patirties skleidėjais. Manome, kad audituotuose subjektuose nustatyta geroji praktika galėtų būti taikoma ir kituose subjektuose, atsižvelgiant į jų veiklos specifiką.

Seminarų ir mokymų metu įgytomis žiniomis pasidalijame su rajono biudžetinių įstaigų vadovais, buhalteriais, juos konsultuodami, padėdami išspręsti jiems iškilančias problemas.

Dalyvavimas Savivaldybių kontrolierių asociacijos veikloje

Kontrolės ir audito tarnyba Savivaldybių kontrolierių asociacijos veikloje dalyvauja nuo jos susikūrimo, t. y. nuo 1998 metų. Veikla šioje asociacijoje – tai visų pirma bendradarbiavimas su kitų savivaldybių Kontrolės ir audito tarnybomis – pasidalijame patirtimi, aptariame dažniausiai pasitaikančius pažeidimus, kitus aktualius klausimus.

Tobulinant viešojo sektoriaus audito kokybę, toliau bendradarbiaujame ne tik su Valstybės kontrole, bet ir su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Vidaus auditorių asociacija ir Lietuvos auditorių rūmais. Šį bendradarbiavimą įtvirtino 2010 m. gruodžio 30 d. pasirašytas tarpusavio susitarimas, kuriame numatyti konkretūs bendradarbiavimo uždaviniai. Bendradarbiavimo šalys kasmet organizuoja bendrus renginius, kuriuose aptariamos audito metodikos naujovės, pristatomi metiniai audito rezultatai, dalijamasi sukaupta patirtimi. Dalyvavome 2016 metų birželio mėn. vidaus auditorių asociacijos suorganizuotoje apvalaus stalo diskusijoje tema „Audito įrodymai ir jų dokumentavimas – patikimumas, pakankamumas, svarba ir naudingumas“. Diskusija organizuota vykdant Valstybės kontrolės, viešojo sektoriaus vidaus auditorių, savivaldybių kontrolierių, atestuočių auditorių, atliekančių auditą viešajame sektoriuje, bendradarbiavimo komiteto priemonių planą.

Savivaldybių kontrolierių asociacija jau daugiau kaip dešimt metų yra Europos regioninių išorinio finansų audito institucijų organizacijos – EURORAI narė. Europos regionų audito institucijos kiekvienoje šalyje vykdo panašią misiją, kaip ir mūsų šalies Kontrolės ir audito tarnybos, todėl bendradarbiavimas su kitų šalių, kitų savivaldybių,

Valstybės kontrolės auditoriais yra ne tik vienas iš būdų įvertinti save kitų auditorių atžvilgiu, bet ir pasisemti audito atlikimo, veiklos organizavimo ir vykdymo patirties.

Veiklos rezultatų viešinimas

Veiklos viešumas daro teigiamą įtaką įgyvendinant rekomendacijas, kartu ir pabrėžiant išorės audito svarbą. Kiekvieno audito ataskaita ir išvada teikiama audituotiems subjektams, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, Savivaldybės merui, Administracijos direktoriui.

Kontrolės ir audito tarnybos darbo rezultatai pirmiausia skirti audituojamiems subjektams, Savivaldybės tarybai ir rajono bendruomenei paaiškinti, kaip naudojami Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas. Nuolat skatiname visuomenės domėjimąsi atliekamu darbu ir jo rezultatais, todėl interneto svetainėje www.pasvalys.lt skelbiame metinius Kontrolės ir audito tarnybos veiklos planus, veiklos ataskaitas, audito ataskaitas, išvadas bei kitą informaciją apie Kontrolės ir audito tarnybos veiklą, o veiklos ataskaitos santrauka publikuojame rajono laikraštyje „Darbas“.

Be to, vadovaudamiesi Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 20 punktu, apie auditų metu pateiktas išvadas ir rekomendacijas kas ketvirtį informavome Vyriausybės atstovą Panevėžio apskrityje. Dalyvavome Vyriausybės atstovo organizuojamuose susitikimuose savivaldybėms aktualiais klausimais.

Įstaigos reikalų tvarkymas

Kaip ir kasmet, 2016 metais parengėme Kontrolės ir audito tarnybos 2015 metų veiklos ataskaitą ir pateikėme Savivaldybės tarybai. Parengėme Kontrolės ir audito tarnybos 2017 metų veiklos planą ir pateikėme Kontrolės komitetui svarstyti. Kontrolės komitetui pritarus, planas buvo patvirtintas ir pateiktas Valstybės kontrolei.

Įstaigoje nuolat atliekamos gaunamų ir siunčiamų dokumentų valdymo procedūros, vykdomas vidaus administravimas. Parengta ir pateikta Savivaldybės merui kontrolieriaus tarnybinės veiklos 2016 metų ataskaita, valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimo išvada.

2016 metais parengėme ir archyviniam saugojimui perdavėme Kontrolės ir audito tarnybos 2014 metų dokumentų bylas, kaip reikalauja Vyriausiojo archyvaro įsakymas.

PRIORITETAI ATEINANTIEMS METAMS

Teikdami šią ataskaitą, skaičiuojame ne tik darbus, kuriuos padarėme siekdami, kad Savivaldybės finansai ir turtas būtų valdomi ir naudojami geriau, bet ir matome, ką turime nuveikti artimiausiu metu.

✓ Pagrindiniu uždaviniu išlieka – skatinti pažangą, teikti pagalbą ir vertinti vidaus kontrolės sistemą Savivaldybėje.

✓ Auditų rezultatai rodo, kad naujovės sunkiai skinasi kelią. Nuo 2017 metų vasario mėn. įsigaliojo nauja biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo nustatymo sistema, numatoma, kad nuo 2017 m. liepos mėn. įsigalios naujai darbo santykius reglamentuosiantis Darbo kodeksas. Auditų metu numatome didesnę dėmesį skirti darbo teisinių santykių reguliavimo, darbo užmokesčio nustatymo ir apskaičiavimo sritims.

✓ Akylai stebėsime Savivaldybės strateginio ir finansinio planavimo sistemą, atlikdami auditus neapsiribosime apskaitos ir ataskaitų patikrinimu, bet daug dėmesio skirsime lėšų ir turto valdymo, naudojimo teisėtumui, viešųjų pirkimų skaidrumui. Vertindami atliktų finansinių ir ūkinių operacijų teisėtumą žiūrėsime ne tik į formaliąją pusę – ar buvo laikomasi nustatytų taisyklių, bet ir į tai, ar šios taisyklės racionali, ar jos netrukdo įstaigos efektyviai veiklai, ar jų nereikia keisti.

Audito sritis ir subjektus atsirenkame stebėdami asignavimų valdytojų vidaus kontrolės sistemą, vertindami rizikas. Tai apima nuolatinį asignavimų ir turto valdytojų veiklos stebėjimą, sistemingą duomenų rinkimą, kaupimą ir apibendrinimą, kurie atskleidžia pagrindines problemas. Audito sritis pasirenkame savarankiškai. Tai užtikrina darbo kokybę ir objektyvumą.

Toliau rūpinsimės atliekamo audito kokybe, kurią gali užtikrinti tik aukštos kvalifikacijos, daug žinių turintys specialistai. Kelsime kvalifikaciją, tobulinsime audito atlikimo metodus. Sieksime būti ne tik vertintojais, bet ir aktyviais patarėjais ir pagalbininkais, skatinančiais viešojo sektoriaus pažangą, stiprinsime bendradarbiavimą su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, komunikavimą su audituojamais subjektais, Savivaldybės administracija ir prevencinį audito poveikį.

Tikime, kad mums pavyko su audituotais subjektais sukurti ilgalaikius, abipusiu suinteresuotumu ir pasitikėjimu grįstus santykius. Dėkojame visų audituotų subjektų vadovams ir darbuotojams už supratimą ir pastangas siekiant bendro tikslo.

PRIEDAI

1 priedas

KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IŠKLAUSYTŲ SEMINARŲ IR MOKYMŲ 2016 METAIS SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Kvalifikacijos tobulinimo priemonės			Kvalifikacijos tobulinimo priemonėje dalyvavo
	tema	data	trukmė (val.)	
1.	Kaip paprastai ir greitai vykdyti centralizuotus pirkimus CPO Lt elektroniniame kataloge	2016 m. vasario 18 d.	3	Rima Juodokienė Ilma Paliukėnaitė
2.	Viešųjų pirkimų aktualijos ir pasikeitimai 2016 m.	2016 m. balandžio 29 d.	8	Ilma Paliukėnaitė
3.	Darbo inspekcijos seminaras darbo teisės klausimais	2016 m. gegužės 3 d.	6	Ilma Paliukėnaitė
4.	Audito įrodymai ir jų dokumentavimas – patikimumas, pakankamumas, svarba ir naudingumas	2016 m. birželio 7 d.	6	Rima Juodokienė
5.	Valstybės ir savivaldybių turto valdymas	2016 m. birželio 8 d.	7	Rima Juodokienė Ilma Paliukėnaitė
6.	Sėkminga viešųjų pirkimų praktika, pirkimų problematika ir sprendimų būdai. Viešųjų pirkimų naujovės ir aktualijos	2016 m. birželio 9 d.	8	Ilma Paliukėnaitė Rima Juodokienė
7.	Savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų atliekamų auditų kokybės gerinimas	2016 m. birželio 10 d.	4	Ilma Paliukėnaitė Rima Juodokienė
8.	Finansinio audito reikšmingo iškraipymo rizikos nustatymas, pavyzdžių kiekio apskaičiavimas, klaidų įvertinimas, audito rezultatų apibendrinimas	2016 m. lapkričio 15 d.	8	Ilma Paliukėnaitė
9.	Regionų plėtra. Viešojo valdymo tobulinimas savivaldybėse	2016 m. lapkričio 16 d.	8	Ilma Paliukėnaitė
10.	Finansinių ir veiklos auditų darbo dokumentų rengimas	2016 m. lapkričio 29 d.	8	Ilma Paliukėnaitė Rima Juodokienė
11.	Viešųjų finansų valdymas, sprendimų paieška ir ateities perspektyvos	2016 m. gruodžio 8 d.	7	Ilma Paliukėnaitė Rima Juodokienė
12.	Savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų atliekamų auditų kokybės gerinimas	2016 m. gruodžio 9 d.	4	Ilma Paliukėnaitė Rima Juodokienė

2 priedas

AUDITUOTIEMS SUBJEKTAMS FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO IŠVADOSE PAREIKŠTOS NUOMONĖS

Audituotas subjektas	Auditoriaus pareikšta nuomonė		
	Dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio	Dėl finansinių ataskaitų rinkinio	Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo
2016 metais užbaigti finansiniai (teisėtumo) auditai			
Pasvalio Petro Vileišio gimnazija	Besąlyginė	Besąlyginė	Sąlyginė
Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija	Besąlyginė	Sąlyginė	Sąlyginė
Vaškų gimnazija	Besąlyginė	Besąlyginė	Besąlyginė
Pasvalio Lėvens pagrindinė mokykla	Besąlyginė	Besąlyginė	Sąlyginė
Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla	Besąlyginė	Besąlyginė	Sąlyginė
Pasvalio specialioji mokykla	Besąlyginė	Besąlyginė	Sąlyginė
Pasvalio sporto mokykla	Besąlyginė	Sąlyginė	Sąlyginė
Paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems	Besąlyginė	Besąlyginė	Sąlyginė
2016 metais pradėti ir 2017 metais užbaigti finansiniai (teisėtumo) auditai			
Pumpėnų gimnazija	Besąlyginė	Besąlyginė	Sąlyginė
Daujėnų pagrindinė mokykla	Besąlyginė	Besąlyginė	Sąlyginė
Pasvalio lopšelis-darželis „Eglutė“	Besąlyginė	Besąlyginė	Sąlyginė
Pasvalio lopšelis-darželis „Žilvitis“	Besąlyginė	Besąlyginė	Sąlyginė
Pasvalio krašto muziejus	Besąlyginė	Sąlyginė	Sąlyginė
Pasvalio kultūros centras	Besąlyginė	Atsisakyta pareikšti nuomonę	Sąlyginė

3 priedas

2016 METAIS AUDITUOTIEMS SUBJEKTAMS PAREIKŠTŲ AUDITO NUOMONIŲ Palyginimas su ankstesnių metų audito nuomonėmis					
Eil. Nr.	Audituota įstaiga	Paskutinis auditas	Audito nuomonės		
				Ankstesni metai	2016 m.
1	Pumpėnų gimnazija	2008 2013	Dėl biudžeto ataskaitų	Sąlyginė	Besąlyginė
			Dėl finansinių ataskaitų	Nevertinome	Besąlyginė
			Dėl lėšų ir turto valdymo	Sąlyginė	Sąlyginė
2	Daujėnų pagrindinė mokykla	2014	Dėl biudžeto ataskaitų	Sąlyginė	Besąlyginė
			Dėl finansinių ataskaitų	Neigiama	Besąlyginė
			Dėl lėšų ir turto valdymo	Sąlyginė	Sąlyginė
3	Pasvalio lopšelis-darželis „Eglutė“	2010	Dėl biudžeto ataskaitų	Sąlyginė	Besąlyginė
			Dėl finansinių ataskaitų	Nevertinome	Besąlyginė
			Dėl lėšų ir turto valdymo	Sąlyginė	Sąlyginė
4	Pasvalio lopšelis-darželis „Žilvitis“	2010	Dėl biudžeto ataskaitų	Sąlyginė	Besąlyginė
			Dėl finansinių ataskaitų	Nevertinome	Besąlyginė
			Dėl lėšų ir turto valdymo	Besąlyginė	Sąlyginė
5	Pasvalio krašto muziejus	2011 2013	Dėl biudžeto ataskaitų	Besąlyginė	Besąlyginė
			Dėl finansinių ataskaitų	Besąlyginė	Sąlyginė
			Dėl lėšų ir turto valdymo	Sąlyginė	Sąlyginė
6	Pasvalio kultūros centras	2011 2013	Dėl biudžeto ataskaitų	Neigiama	Besąlyginė
			Dėl finansinių ataskaitų	Neigiama	Atsisakėme pareikšti
			Dėl lėšų ir turto valdymo	Sąlyginė	Sąlyginė

4 priedas

**INFORMACIJA APIE AUDITUOTIEMS SUBJEKTAMS PATEIKTUS
PASTEBĖJIMUS IR REKOMENDACIJAS**

Eil. Nr.	<i>Audituoto subjekto pavadinimas/ Pastebėjimai ir rekomendacijos</i>	<i>Pastabos</i>
1.	Pasvalio rajono savivaldybės administracija <i>2015 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo, konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais auditas</i>	
1.1.	Konsoliduojamų subjektų apskaitos politikų nevienodumas apsunkina finansinių ataskaitų rinkinių supratimą jas analizuojant atskirai, dėl to neužtikrinami Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme įtvirtinti atsargumo ir/ar palyginamumo principai. Nuo 2016 m. teisės aktuose numatyta prievolė apskaitos politiką ir sąskaitų planą suderinti su kontroliuojančiu subjektu, tačiau iki šiol biudžetinių įstaigų apskaitos politikos ir sąskaitų planai nėra suderinti.	Neatsižvelgta
1.2.	Valstybinės žemės nuomos mokesčio apskaitos duomenys pateikiami Apskaitos skyriaus registruose, nors apskaitą tvarko Finansų skyrius. Savivaldybės administracijos ir Iždo apskaitos politikose netinkamai reglamentuota nuomos mokesčio už valstybinę žemę apskaita.	Atsižvelgta
1.3.	Buhalterinės apskaitos tvarkymas ne buhalterinės apskaitos programa didina klaidų ir neteisingų duomenų finansinių ataskaitų rinkiniuose pateikimo riziką. Apskaitos programos dar neįsisavino keturios Savivaldybės biudžetinės įstaigos.	Iš dalies atsižvelgta
1.4.	Negalėjome patvirtinti Savivaldybės KFAR Finansinės būklės ataskaitos „Infrastruktūros ir kitų statinių“ ir „Finansavimo sumos“ – 8.509,3 tūkst. Eur likučių teisingumo dėl netinkamos vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaitos.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
1.5.	Negalėjome patvirtinti Finansinės būklės ataskaitos II.4. „Nekilnojamosios kultūros vertybės“ 6,28 tūkst. Eur likučio ir straipsnio F.I. „Rezervai“ teisingumo. Finansinės būklės ataskaitos II.2. „Pastatai“ likučio teisingumo negalima patvirtinti, nes neįtraukti 3,2 tūkst. Eur įsigijimo vertės pastatai.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
1.6.	Negalėjome patvirtinti 2015 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos „Kilnojamosios kultūros vertybės“ nurodyto – 30,28 tūkst. Eur likučio, o „Tikrosios vertės rezervas“ – 0,0 Eur likutis yra neteisingas, t.y. sumažintas 24,38 tūkst. Eur.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
1.7.	Negalėjome patvirtinti 2015 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos „Kitas ilgalaikis materialusis turtas“ (kitos vertybės) 15,4 tūkst. Eur likučio, „Tikrosios vertės rezervas“ – 0,0 Eur ir „Finansavimo sumos“ 15,4 tūkst. Eur sumos teisingumo.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
1.8.	Negalime patvirtinti Savivaldybės administracijos finansinės būklės ataskaitos 2015 m. gruodžio 31 d. duomenimis „Biologinis turtas“ nurodyto 0,0 Eur ir „Finansavimo sumos“ likučio teisingumo.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
1.9.	Pasvalio sporto mokyklos finansinių ataskaitų rinkinys parengtas ne pagal apskaitos registro Didžioji knyga duomenis, nustatytas neteisingas	<i>Įvertinsime kito</i>

	nusidėvėjimo normatyvas, neinventorizuotos skolos tiekėjams, skolos nesuderintos, neatitinka su apskaitos registrų duomenimis, neinventorizuotos nepanaudotos atostogų dienos ir atostogų kaupiniai, gautinos sumos, aiškinamajame rašte atskleista ne visa privaloma informacija.	<i>audito metu</i>
1.10.	Dėl 2015 metais neteisingai ištaisytos esminės klaidos Gimnazijos Veiklos rezultatų ataskaitos pagrindinės veiklos sąnaudų eilutė „Nusidėvėjimas ir amortizacija“ padidinta 342,8 tūkst. Eur, o eilutė „Apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka“ ta pačia suma sumažinta. Aiškinamajame rašte neatskleista informacija apie esminių klaidų taisymą ir reikšmingus finansinių ataskaitų straipsnių pokyčius.	<i>x</i>
1.11.	2015 m. Savivaldybės biudžetas galėjo gauti daugiau pajamų, jeigu 2015 metų pabaigoje nebūtų likusi žemės, žemės nuomos ir nekilnojamojo turto mokesčio 135,6 tūkst. Eur nepriemoka	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
1.12.	Savivaldybės administracija ir seniūnijos, išskyrus Saločių, Vaškų ir Namišių seniūnijas, vietinių rinkliavų buhalterinės apskaitos 2015 metais netvarkė. Savivaldybės administracijos ir seniūnijų pateikti duomenys apie 2015 metais išduotus leidimus ir gautas vietines rinkliavas už juos skiriasi nuo įplaukusių į Savivaldybės išdo sąskaitą 311,02 Eur. Susidariusio skirtumo Savivaldybės administracija paaiškinti negalėjo. Savivaldybės administracija Išdui ataskaitos (forma S4) kas ketvirtį neteikė, o už 2015 m. IV ketv. šią ataskaitą pateikė 2016 m. kovo 2 d. pagal Finansų skyriaus turimus duomenis.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
1.13.	Savivaldybės biudžetinės įstaigos 2015 metais nesivadovavo Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių nuostatomis, nes gautas pajamas iš kitų biudžetinių įstaigų už teikiamas paslaugas pervedė į Savivaldybės biudžetą. 2015 metų Savivaldybės biudžeto pajamos ir asignavimai nepagrįstai padidinti 131,4 tūkst. Eur.	Atsižvelgta
1.14.	Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai, skaičiuodami darbuotojų darbo užmokesčio poreikį 2015 metams nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodika.	Neatsižvelgta
1.15.	Savivaldybės įstaigose yra neužimtų etatų. Asignavimai darbo užmokesčiui planuojami ir skiriami maksimaliam patvirtintam pareigybių (etatų) skaičiui, neįvertinant neužimtų etatų pagrįstumo. Pastebime, kad priemokos už neužimtų etatų funkcijų vykdymą skiriamos metai iš metų, nesiekiant jų užimti įdarbinant darbuotojus.	Neatsižvelgta
1.16.	Kai kurios biudžetinės įstaigos paskyrė priedus ir priemokas darbuotojams 2015 m. sausio mėn. pradžioje, dar nepatvirtinus Savivaldybės biudžeto, t.y. dar nežinodami, kiek Savivaldybės taryba skirs asignavimų darbo užmokesčiui. Skiriant priemokas ne visada nurodomas teisingas teisinis pagrindas.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
1.17.	Audito metu nustatyta, kad Savivaldybės administracijoje skiriant priemokas valstybės tarnautojams nesilaikoma Valstybės tarnybos įstatymo nuostatų, reglamentuojančių priemokų skyrimą: įsakymuose nurodomas neteisingas priemokos teisinis pagrindas, neatsižvelgiama į Įstatymo nustatytą maksimalią vienerių metų priemokų mokėjimo trukmę. Vienam valstybės tarnautojui priemoka skirta už jo pareigybės aprašyme nustatytą funkcijų vykdymą, neteisėtai išmokėta 890,58 Eur priemoka ir priskaičiuota 276,08 Eur VSD įmokų. Biudžetui padaryta 1.166,66 Eur žala.	Žala nepadengta <i>Priemokų skyrimo teisėtumo 2016 m. dar nevertinome</i>
1.18.	Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintos Savivaldybės turto	Atsižvelgta

	panaudos sutarties formos 6 ir 12.3 punktai neatitinka Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 straipsnio 5 dalies nuostatų.	
1.19.	Įstaigos neužtikrino Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnyje nustatytų visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo, viešosios teisės principų laikymosi, nes prieš sudarydamos panaudos sutartis nepareikalavo iš panaudos gavėjų pateikti rašytinį išsipareigojimą panaudoti savo lėšas perduoto nekilnojamojo daikto einamajam ir statinio kapitaliniam remontui, kito ilgalaikio materialiojo turto remontui atlikti; subjektams leido naudotis Savivaldybės turtu neatlygintinai ir gauti naudą, o Savivaldybė negavo pajamų už turto nuomą, nekontroliavo, kaip laikomasi sutartinių išsipareigojimų, neužtikrino turto apsaugos.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
1.20.	Dalis apskaityto registruotino Savivaldybės nekilnojamojo turto neįregistruota viešuosiuose registruose, kaip reikalauja teisės aktai. Nepakankamai sparčiai Savivaldybėje vyksta naudojamos valstybinės žemės sklypų, kapinių, registruotinių daiktinių teisių įforminimas. Administracija išsipareigojo iki 2017-12-31 parengti dokumentų sutvarkymo, įregistravimo, apskaitymo strategiją bei finansavimo šaltinius.	<i>Nesibaigė įvykdymo terminas</i>
1.21.	Savivaldybėje turto inventorizacijos atliekamos formaliai, nesivadovaujant Inventorizacijos taisyklėmis. Iki šiol neišspręstas klausimas dėl Savivaldybės funkcijoms atlikti nereikalingo ar nenaudojamo (negalimo naudoti) Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo ir kito turto tolimesnio panaudojimo, nurašymo ar realizavimo. Ne visose įstaigose atliekama išsipareigojimų inventorizacija.	Neatsižvelgta
1.22.	Asignavimų valdytojai, naudodami Savivaldybės biudžeto asignavimus ir prisiimdami išsipareigojimus, neužtikrino biudžetinės drausmės ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme nustatytos asignavimų valdytojui pareigos – biudžeto asignavimus naudoti teisėtai, ekonomiškai ir efektyviai ir rezultatyviai savo vadovaujamos įstaigos programoms vykdyti.	Iš dalies atsižvelgta Neišspręstas Ustukių mokyklos šildymo kaštų klausimas
1.23.	Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų panaudojimo efektyvumas ir skaidrumas neužtikrinamas, dėl to, kad Savivaldybė neturi išsamios ir patikimos informacijos apie Savivaldybei nuosavybės teise priklausančius kelius, jų būklę ir pokyčius, vangiai vyksta šių kelių inventorizacija ir teisinis registravimas, nesukurta vietinės reikšmės kelių būklės stebėsenos (monitoringo) sistema, nenustatomas ir neanalizuojamas realus šių kelių ir gatvių priežiūros ir plėtros finansavimas bei lėšų poreikis. Administracija išsipareigojo iki 2017-12-31 organizuoti Kelių būklės stebėsenos aprašo sukūrimo viešąjį pirkimą	<i>Nesibaigė įvykdymo terminas</i>
1.24.	Audituotose įstaigose nustatėme įstaigų veiklos, mokesčio už neformalųjų švietimą, maistpinigių skyrimo reglamentavimo trūkumų, darbo laiko trukmės, atsargų apskaitos, jų nurašymo pažeidimų. Ne visos įstaigos užtikrino išlaidų transportui skaidrumą, prekių ir paslaugų pirkimo viešumą.	Iš dalies atsižvelgta
1.25.	Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis seniūnijoje atlikti darbai 2015 metais nedetalizuoti pagal kelius ir gatves nei sutartyje, nei atliktų darbų aktuose, nederinti su seniūnu.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
1.26.	Nei darbų pirkimo dokumentuose, nei su rangovu sudarytose sutartyse nedetalizuota kelių priežiūros darbų apimtis pagal seniūnijas	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>

	2016 metai	
2.	Pasvalio lopšelis- darželis „Žilvitis“	
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-09-27 Nr. KS-69 Pasvalio lopšelio-darželio „Žilvitis“ 2016-11-15 raštas Nr. SD-167	
2.1	Darželio direktorius įsakymu nėra patvirtinęs tarifinio atlyginimo koeficiento padidinimo procento pagal Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo nuostatas.	Atsižvelgta
2.2	Auklėtojams, priešmokyklinio ugdymo pedagogams, specialiesiems pedagogams Darželio direktorius įsakymu nėra patvirtinęs konkrečių darbų, atliekamų netiesioginio darbo su vaikais laiku, nesivadovauta Aprašo 38.4. ir 39.3.3. punktais.	Atsižvelgta
2.3	Kai kuriose darbuotojų darbo sutartyse nenurodomas etato dydis, nenurodoma darbo dienos, savaitės trukmė.	Atsižvelgta
2.4	Nuo 2016-07-01 Vyriausybės nutarimu padidintus minimalią mėnesio algą, Darželio direktoriaus įsakymo dėl koeficientų keitimo darbuotojams nėra, tačiau 10 darbuotojų darbo sutartyse, neturint teisinio pagrindo, padaryti pakeitimai iš turimo tarnybinio atlyginimo koeficiento nustatant MMA arba padidinant koeficientus.	Atsižvelgta
2.5	Darželyje nesivadovaujama Darbo kodekso 172 straipsniu, kuris numato, kad darbuotojo pageidavimu kasmetinės atostogos gali būti suteikiamos dalimis, bet viena iš kasmetinių atostogų dalis negali būti trumpesnė kaip keturiolika kalendorinių dienų.	x
2.6	Direktoriaus įsakymu darbuotojas atleistas pagal Darbo kodekso 129 str. 1 d. – struktūriniai pertvarkymai, išmokant 4 mėn. išeitinę išmoką. Įstaigoje nebuvo atlikti struktūriniai pertvarkymai, pareigybių sąrašas nesikeitė, etatų skaičius Savivaldybės taryboje nesumažintas.	Tarybos sprendimu sumažintas etatų skaičius
2.7	Tarifiniame sąraše pateikti netikslūs duomenys apie darbuotojo baigtą mokslo įstaigą. Darželyje tarifikacijos sąrašas sudaromas ir aptarnaujančiam personalui.	Atsižvelgta
2.8	Darbuotojai atostogauja pagal patvirtintą atostogų grafiką, nerašomi atostogų suteikimo įsakymai. Darbuotojui susirgus atostogų laikotarpiu, arba prieš atostogų pradžią, direktorius nerašo įsakymų darbuotojams, ar atostogos pratęsiamos ar suteikiamos kitu laiku.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
2.9	Ne visi darbuotojai susipažinę su pareiginėmis instrukcijomis. Nepateikta patvirtinta elektriko –techniko pareiginė instrukcija, nors darbuotojas priimtas ir dirba šiose pareigose nuo 2002 m. kovo mėn.	Atsižvelgta
2.10	Įstaigos vadovas nenustatė apskaitos dokumentų ir registrų, finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių saugojimo tvarkos, tuo pažeidė Buhalterinės apskaitos įstatymo 19 str. nuostatas.	Atsižvelgta
2.11	Direktorius nepatvirtino Darželyje naudojamų apskaitos registrų formos	Atsižvelgta

	ir turinio, pažeidė Buhalterinės apskaitos įstatymo 16 str. nuostatas.	
2.12	Darželio patvirtinta apskaitos politika ir sąskaitų planas nėra suderinti su konsoliduojančiu subjektu, nesivadovauta Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių 11 punktu.	Neatsižvelgta
2.13	Direktorius nenustatė apskaitos dokumentų pasirašymo tvarkos ir asmenų, kurie turi teisę surašyti ir pasirašyti šiuos dokumentus, sąrašo, nesivadovauta Buhalterinės apskaitos įstatymo 14 str. nuostatomis.	Atsižvelgta
2.14	Kai kurios Direktorius patvirtintos tvarkos, susiję su buhalterinės apskaitos organizavimu, dėl pasikeitusių teisės aktų yra keistinos.	Atsižvelgta
2.15	Darželis neteisingai sudarė 2016 m. I ir II ketv. veiklos rezultatų ataskaitas, nes pateikė lyginamąją informaciją ne praėjusių finansinių metų atitinkamo tarpinio laikotarpio duomenis, o praėjusių finansinių metų duomenis 2015-12-31.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
2.16	Direktorius, nesivadovavo Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių 19 p., nepaskyrė atsakingų asmenų.	Atsižvelgta
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-11-08 Nr. KS-73 Pasvalio lopšelio-darželio „Žilvitis“ 2016-12-12 raštas Nr. SD-341	
2.17	Darželis nesivadovavo Savivaldybės tarybos patvirtintais įkainiais, mokestis už maitinimą buvo skaičiuojamas taikant neteisingus įkainius.	Atsižvelgta
2.18	Savivaldybės tarybos sprendimu nustatytos 50 proc. lengvatos už vaikų išlaikymą Darželyje suteikimo atvejai. Darželyje nustatyta atvejų, kai lengvatos direktoriaus įsakymais suteiktos nesant tokią teisę įrodančių dokumentų.	Atsižvelgta
2.19	Savivaldybės tarybos sprendimu direktorius įpareigotas iki 2014 m. gruodžio 1 d. parengti ir patvirtinti vežiojimo ir mokesčio už ikimokyklinio amžiaus vaikų pavėžėjimo į ugdymo įstaigą surinkimo, mokėjimo ir lėšų panaudojimo tvarkos aprašą. Aprašas nepatvirtintas.	Atsižvelgta
2.20	Darželis Pasvalio specialiajai mokyklai teikia transporto paslaugas, už kurias išrašoma sąskaita faktūra, apmokant kuro sąnaudas. Nėra galiojančios sutarties.	Atsižvelgta
2.21	Darželis gautas įplaukas už teikiamas paslaugas į Savivaldybės biudžetą pervesdavo nesilaikydamas Savivaldybės tarybos patvirtintų Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
2.22	Darželyje apskaityta buhalterinės apskaitos programa, kuri įstaigos veikloje nenaudojama, todėl turėtų būti nurašyta iš apskaitos.	Atsižvelgta
2.23	Darželyje metalinei tvorai neteisingai nustatytas nusidėvėjimo laikotarpis.	Atsižvelgta
2.24	Ilgalaikio turto žiniaraščiuose nurodytos ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo vertės ir sukauptas nusidėvėjimas neatitinka suvestinio apskaitos registro Didžioji knyga nurodytų įsigijimo ir sukauptų nusidėvėjimo sumų.	Atsižvelgta

2.25	Darželis nekontroliavo sudarytos sutarties su UAB Norgauda“ vykdymo eigos, nes pastaroji laiku neatliko sutartų darbų.	<i>Pateiktas sutarties pratęsimas</i>
2.26	Gaunamų sąskaitų registre turi būti registruojamos visos įstaigos gaunamos sąskaitos. Darželyje iš maisto tiekėjų gaunamos sąskaitos per mėnesį registruojamos viena eilute ir viena suma, o ne pagal kiekvieną sąskaitą atskirai.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
2.27	Darželyje vedamas sutarčių registracijos žurnalas, tačiau nei žurnale, nei ant sutarties nenurodomas registracijos numeris.	Atsižvelgta
2.28	Darželio medžiagų ir atsargų sąskaitoje apskaitomas ūkinis inventorių. Be to medžiagos Darželyje nurašomos ne jas sunaudojus, o jas atidavus naudoti veikloje (pagal Medžiagų perkėlimo įmonės viduje važtaraštį).	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2017-02-20 Nr. KS-11		
2.29	Darželyje metinės inventORIZACIJOS komisija sudaryta nesivadovaujant InventORIZACIJOS taisyklių 15.5. punktu, į komisiją įtrauktas vyr. buhalteris.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
2.30	Darželyje mokėtinų sumų, piniginių lėšų kasoje, nepanaudotų atostogų inventORIZACIJĄ atlieka Direktorius įsakymu nepatvirtintos komisijos.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
2.31	Direktorius įsakymu nepavedė ir inventORIZACIJOS komisija neatliko išankstinių mokėjimų, gautinų sumų, pinigų bankų sąskaitose inventORIZACIJOS 2016 metais.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
2.32	Darželyje atlikta mokėtinų sumų inventORIZACIJA, tačiau nenurodyta mokėtinų sumos atsiradimo data, tarpusavio suderinimo data. Nebuvo pateikti suderinimo aktai.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
2.33	InventORIZACIJOS komisija neįvertino, (direktorius įsakyme nebuvo nurodyta įvertinti) ar turtas, atsargos yra nuvertėję.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
2.34	Vadovaujantis 11-ojo VSAFAS, transporto sąnaudos – automobilių degalų, eksploatacijos, remonto, transporto draudimo ir kitos panašios sąnaudos. Darželis transporto sąnaudų sąskaitoje neapskaitė degalų ir atsarginių dalių už 3.652,11 Eur.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2017-03-23 Nr. KS-24		
2.35	Darželis transporto degalų ir atsarginių dalių sąnaudas apskaitė ne Transporto sąnaudų sąskaitoje (D8706), o sunaudotų atsargų sąskaitoje (D8710), todėl Veiklos rezultatų ataskaitos „Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina“ straipsnis padidintas 3,7 tūkst. Eur, o sąnaudų straipsnis „Transporto“, ta pačia suma sumažintas. Atitinkamai klaidingi duomenys pateikti 25-ojo VSAFAS priede.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
2.36	Darželis paprastojo remonto patalpų sąnaudas apskaitė sąskaitoje „Kitų paslaugų sąnaudos“ (D 8712), nors turėjo apskaityti sąskaitoje „Paprastojo remonto ir eksploatacijos sąnaudos“ (D 8708). Todėl Veiklos rezultatų ataskaitos straipsnis „Kitų paslaugų“ sąnaudos padidintas 14,7 tūkst. Eur, o sąnaudų straipsnis „Paprastojo remonto ir eksploatacijos“, ta pačia suma sumažintas. Atitinkamai klaidingi duomenys pateikti 25-ojo VSAFAS priede	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
2.37	Finansinės būklės ataskaitos straipsnyje „Išankstiniai apmokėjimai“ nurodyta 3,4 tūkst. Eur, iš jų 3,1 tūkst. Eur išankstiniai apmokėjimai tiekėjams, o pateiktoje Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaitoje (Forma Nr. 4) ši suma nenurodyta, todėl ataskaita neteisinga.	x

2.38	Neatlikta gautinų sumų (tėvų įmokos už darželį) inventorizacija, gautinos sumos nesuderintos, todėl negalime pasisakyti apie šios sumos teisingumą – 6,7 tūkst. Eur (apskaičiuotas nuvertėjimas metų pradžiai ir pabaigai sudarė – 0,8 tūkst. Eur). Darželis laiku nesiėmė veiksmų skoloms susigražinti. Be to darbuotojų skola už maitinimą metų pabaigai sudaro virš 0,2 tūkst. Eur.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
2.39	Darželis Veiklos rezultatų ataskaitos (toliau –VRA) straipsnyje „Pagrindinės veiklos kitos pajamos“ nurodė 31,7 tūkst. Eur pajamų, t.y. ne tik pajamas iš pagrindinės veiklos – už vaikų ugdymą ir maitinimą darželyje, bet ir nepagrindinės veiklos – transporto nuomos bei darbuotojų maitinimo pajamas. VRA straipsnyje „Pagrindinės veiklos sąnaudos“ nurodė sąnaudas, susijusias su kitos veiklos pajamomis, kurios turėjo būti apskaitytos VRA straipsnyje. „Kitos veiklos sąnaudos“. Darželio Veiklos rezultatų ataskaitos straipsnis „Pagrindinės veiklos kitos pajamos“ padidintas, straipsnis „Kitos veiklos pajamos“ sumažintas 1,6 tūkst. Eur; VRA straipsnio „Kitos veiklos sąnaudos“ neapskaitytos su šiomis pajamomis susijusios sąnaudos, atitinkamai straipsnis „Pagrindinės veiklos sąnaudos“ –šioms pajamoms uždirbti patirtomis sąnaudomis– padidintas.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
2.40	Finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte atskleista ne visa privaloma informacija.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
Audito ataskaita 2017-03-31 Nr. A-1		
2.41	Darželis skaičiuodamas 2016 metų darbo užmokesčio poreikį, nesivadovavo Vyriausybės patvirtinta Metodika, o poreikį apskaičiavo pagal faktiškai darbuotojams nustatytą darbo užmokestį.	<i>Įgyvendinimo terminas 2017 m. IV ketv.</i>
2.42	Darželio direktorius nesilaikė Darbo kodekso 172 straipsnio nuostatų, nes vyr. buhalterii suteikė kasmetines atostogas dalimis, trumpesniais laikotarpiais nei keturiolika kalendorinių dienų	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
2.43	Darbuotojai atostogauti leidžiami pagal direktorius patvirtintą atostogų grafiką, nerašant atostogų suteikimo įsakymų. Darbuotojui susirgus atostogų laikotarpiu, prieš atostogų pradžią, nerašomi įsakymai, ar atostogos pratęsimos ar suteikiamos kitu laiku	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
2.44	Nekilnojamojo turto registro išrašo duomenimis, Darželyje (adresu Sodų g. 21, Pasvalys) registruota 12 pavėsinių ir kiemo aikštelė, kurie Darželio apskaitoje neapskaityti	<i>Įgyvendinimo terminas 2017 m. II ketv.</i>
2.45	Darželio nuostatai ir direktoriaus pareiginė instrukcija, pakeitus Vietos savivaldos įstatymo nuostatas, keistini.	Neatsižvelgta
3.	Pasvalio krašto muziejus	
Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-09-14 Nr. KS-65		
Pasvalio krašto muziejaus 2016-10-19 raštas Nr. IS-68		
3.1	Muziejaus statutas keistinas dėl neteisingų duomenų apie struktūrinius padalinius skirtingose statuto vietose, dėl neatitikimo teisės aktams dėl paslaugų įkainių nustatymo ir kt.	Atsižvelgta
3.2	Pasikeitus teisės aktams dėl biudžetinių įstaigų vadovų personalo valdymo klausimų perdavimo Mero kompetencijai, direktoriaus pareiginė instrukcija keistina.	Neatsižvelgta

3.3	Muziejaus direktorius patvirtino penkias pareigines instrukcijas, kurių pavadinime nurodė konkrečių darbuotojų vardą ir pavardę, t.y. pareiginė instrukcija parašyta konkrečiam darbuotojui. Pasikeitus darbuotojui, pareiginė instrukcija nepakista.	Atsižvelgta
3.4	Automobilio vairuotojo pareiginė instrukcija keistina	Atsižvelgta
3.5	Kai kuriems darbuotojams patvirtinus naujas pareigines instrukcijas nepanaikintos prieš tai galioję.	Atsižvelgta
3.6	Darbuotojų kasmetinių atostogų grafikas neišsamus, nurodytas laikotarpis už kurį darbuotojas atostogauja, nenurodomos nepanaudotos atostogų dienos iš ankstesnių laikotarpių.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
3.7	Direktorius įsakymais nepatvirtinti edukacinių programų, pamokų aprašymai, jų trukmė, programos vykdytojai, išlaidų sąmatos, pagrindžiančios paslaugų įkainį ir kt.	Atsižvelgta
3.8	Įstaigos vadovas nenustatė apskaitos dokumentų ir registrų, finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių saugojimo tvarkos, tuo pažeidė Buhalterinės apskaitos įstatymo 19 str. nuostatas.	Atsižvelgta
3.9	Muziejaus Finansų kontrolės taisyklės netatitinka Minimalių finansų kontrolės reikalavimų, patvirtintų Finansų ministro 2003-05-08 įsakymu Nr. 1K-123, 21 punkto nuostatų.	Atsižvelgta
3.10	Direktorius nepatvirtino naudojamų apskaitos registrų skaičiaus, formos ir turinio, nesivadovavo Buhalterinės apskaitos įstatymo 16 str.	Atsižvelgta
3.11	Muziejaus direktoriaus įsakymais patvirtintos įvairios tvarkos, taisyklės tikslintinos, nes neatitinka pasikeitusių teisės aktų reikalavimų ir kt.	Atsižvelgta
3.12	Direktorius, nesivadovavo Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių 19 p., nepaskyrė atsakingų asmenų arba nesudarė komisijų, kurie teiktų informaciją buhalteriiui.	Atsižvelgta
3.13	Muziejaus patvirtinta apskaitos politika ir sąskaitų planas nėra suderinti su konsoliduojančiu subjektu, nesivadovauta Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių 11 punktu.	Neatsižvelgta <i>laukiama savivaldybės vieningos apskaitos politikos</i>
3.14	Muziejaus apskaitos politika patvirtinta 2011 m. kovo mėn., iki šiol nebuvo keista. Apskaitos politikoje nustatėme neatitikimų	
3.15	Muziejaus interneto puslapyje nepaskelbti ataskaitų rinkiniai, nesivadovauta Viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės įstatymo 33 str.	Atsižvelgta
Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-10-31 Nr. KS-72 Pasvalio krašto muziejaus 2017-03-21 raštas Nr. IS-17		
3.16	Muziejus už teikiamas edukacines programas ir pamokas taikė dvigubus įkainius, t.y. ne tik Savivaldybės tarybos nustatytus, bet ir Muziejaus direktoriaus įsakymu patvirtintus įkainius.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
3.17	Muziejus organizuoja renginius, suteikia paslaugas, kurių įkainiai Savivaldybės tarybos nėra patvirtinti, arba Muziejaus direktorius neteisėtai įsakymu patvirtinęs įkainius teikiamoms paslaugoms.	<i>Įkainiai bus peržiūrėti ir pateikti savivaldybės tarybai tvirtinti 2017 m. balandžio mėn.</i>
3.18	Savivaldybės taryba Muziejui patvirtino antkainį 10 proc. parduodamų turizmo informacinių leidinių, tautodailės dirbinių, grožinės ir kraštotyrinės literatūros kainos. Muziejus taikė didesnę antkainį suapvalindamas Euro centus iki 0 arba 5.	
3.19	Savivaldybės taryba Muziejui 2012 metais nustatė antkainį organizuojamoms kelionėms – iki 30 proc. nuo turistinių kelionių organizavimo išlaidų. Iki tol galiojo 10 proc. antkainis.	

	Muziejus taikė anksčiau galiojusį 10 proc. antkainį, t.y. žymiai mažesnę nei 30 proc., todėl uždirbo mažiau teikiamų paslaugų pajamų.	
3.20	Muziejus gautas įplaukas už teikiamas paslaugas į Savivaldybės biudžetą 2016 metais pervesdavo nesilaikydamas Savivaldybės tarybos nustatytos tvarkos.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
3.21	Muziejus atsiskaitymui su klientais naudoja kasos aparatą, iš kurio pinigai inkasuojami du kartus per mėnesį. Kasos aparato stalčiuje per pusę mėnesio sukaupiamos didelės piniginių lėšos, kurių saugumas nėra tinkamai užtikrinamas.	Atsižvelgta
3.22	Muziejus priimdamas iš fizinių ir juridinių asmenų suvenyrus, tautodailės dirbinius, knygas ir kitas prekes pardavimui, nesudaro prekių pardavimo sutarčių, todėl nėra aiškūs nei pardavėjo, nei pirkėjo įsipareigojimai, atsiskaitymo už prekes terminai, prekių laikymo, grąžinimo ir kt. sąlygos.	Atsižvelgta
3.23	Dalį pardavimui priimtų prekių iš juridinių asmenų Muziejus apskaito nesilaikydamas buhalterinės apskaitos reikalavimų, t.y. jos apskaitoje apskaitomos tik tada, kai parduodamos.	<i>Įgyvendinimo terminas 2017 m. II ketv.</i>
3.24	Nustatyti neatitikimai tarp Ilgalaikio turto (toliau –IT) žiniaraščio ir Didžiosios knygos duomenų.	Atsižvelgta
3.25	Muziejaus IT žiniaraštyje neapskaitytos dvi turto grupės: kilnojamos kultūros vertybės ir kitas ilgalaikis materialusis turtas.	Atsižvelgta
3.26	Patikrinus IT žiniaraščio duomenis dėl nusidėvėjimo normatyvo, galutinės nusidėvėjimo datos nustatymo, nusidėvėjimo apskaičiavimo teisingumo, nustatyta neatitikimų.	Atsižvelgta
3.27	Dalis ilgalaikio materialiojo turto neteisingai sugrupuota pagal nustatytas turto grupes.	Atsižvelgta,
3.28	Muziejus įsigijo ilgalaikį materialųjį turtą – kavos aparatą, už 1.052,70 Eur, tačiau biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2016-09-30 ataskaitoje (Forma Nr.2) ilgalaikio turto įsigijimo kasines išlaidas nurodė didesnes - 1.174,91 Eur.	Atsižvelgta
Kontrolės ir audito tarnybos 2017-03-22 raštas Nr. KS - 19		
3.29	Finansinės būklės ataskaitos straipsnyje „Išankstiniai apmokėjimai“ nurodyta suma 1.004,78 Eur, neatitinka Apskaitos registro Didžioji knyga 211 sąskaitos duomenų – 2.861,66 Eur.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
3.30	Muziejus Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaitoje (Forma Nr.4) nepateikė duomenų apie gautinas ir mokėtinas sumas: – 846 Eur gautinų sumų metų pabaigai; -1.892 Eur mokėtinų sumų metų pradžiai.	x
3.31	Muziejus taiko neteisingas sąskaitų korespondencijas darbo užmokesčio ir VSD įmokų priskaičiavimui, todėl buhalterinės sąskaitų: – 6921 „Mokėtinas darbo užmokestis“ debeto ir kredito apyvartos padidintos 30.399,77 Eur; – 693 „Mokėtinų darbdavio VSD įmokos“ debeto ir kredito apyvartos sumažintos 846 Eur; – 693 „Mokėtinų darbdavio VSD įmokos“ debeto apyvarta sumažinta 1.704 Eur; 6923 „Mokėtinas GPM“ debeto apyvarta sumažinta 152 Eur;	<i>Įvertinsime kito audito metu.</i>
3.32	Muziejus taiko neteisingas sąskaitų korespondencijas gautinų ir mokėtinų sumų priskaičiavimui (už suteiktas paslaugas), todėl buhalterinės sąskaitų: 2298 „Kitos gautinos sumos“ 1553,94 Eur ir 6825 „Pervestinos sumos už parduotas prekes, turtą, paslaugas“ 1553,94 Eur metų pabaigoje neturėtų būti.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>

	Audito ataskaita 2017-03-31 Nr. A-5	
3.33	Muziejus skaičiuodamas 2016 metų darbo užmokesčio poreikį, nesivadovavo Vyriausybės patvirtinta Metodika, o poreikį apskaičiavo pagal faktiškai darbuotojams nustatytą darbo užmokestį.	<i>Igyvendinimo terminas 2017 m. IV ketv.</i>
3.34	Muziejaus 2016 m. finansinės būklės ataskaitoje kilnojamų kultūros vertybių likutis 128,0 tūkst. Eur neparodo tikrosios šio turto vertės, nes 31,6 tūkst. vnt. muziejinių vertybių užregistruota ne tikraja, o simboline vieno euro verte. Nuo 2015 m. pradėta taikyti kilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo tikrąją vertę metodika, vertybes planuojama baigti vertinti iki 2020 m. Nuo 2015 metų Muziejuje įvertinta 4,1 tūkst. vnt. (14 proc.) neįvertintų muziejinių vertybių.	<i>Igyvendinimo terminas iki 2020 m.</i>
3.35	Muziejus Veiklos rezultatų ataskaitos (toliau –VRA) straipsnyje A.III. „Pagrindinės veiklos kitos pajamos“ nurodė 18,6 tūkst. Eur pajamų, t.y. ne tik pajamas iš pagrindinės veiklos – už bilietus į muziejaus ekspoziciją bet ir nepagrindinės veiklos – komisinis mokestis už kelionių pardavimus, edukacines programas, salės nuomą ir parduotus suvenyrus bei tautodailės kūrinius; straipsnyje D.I. „Kitos veiklos pajamos“ nurodė 7,1 tūkst. uždirbtų pajamų, t.y. suvenyrų pardavimas biudžetinėms įstaigoms. VRA straipsnyje B. „Pagrindinės veiklos sąnaudos“ nurodė sąnaudas, susijusias su kitos veiklos pajamomis, kurios turėjo būti apskaitytos VRA straipsnyje D. III. „Kitos veiklos sąnaudos“.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
3.36	Muziejus pagal pirkimo – pardavimo sutartį (pagal sutarties turinį – konsignacijos sutartis) tautodailės kūrinius, leidinius, suvenyrus ir kt., nuosavybės teise nepriklausančius Muziejui, apskaitoje registruoja balansinėse 2 ir 6 klasės sąskaitose. Informacija apie pagal konsignacijos sutartis perduotas atsargas, kol jos neparduotos, gali būti kaupiama nebalansinėse sąskaitose. Muziejus Finansinės būklės ataskaitos straipsnyje C.I.4. apskaitė 7,3 tūkst. Eur atsargų, skirtų parduoti, iš jų 3,2 tūkst. Eur prekės, priimtose konsignacijos pagrindais, o straipsnyje E.II.9. nurodė 6,6 tūkst. Eur tiekėjams mokėtinų sumų, iš jų 4,2 tūkst. Eur skolos tiekėjams už prekes pagal konsignacijos sutartis	<i>Igyvendinimo terminas 2017 m. II ketv.</i>
3.37	Muziejaus direktoriaus pareiginė instrukcija, pasikeitus teisės aktams dėl biudžetinių įstaigų vadovų personalo klausimų perdavimo Mero kompetencijai, dėl pakeisto Muziejaus statuto, keistina	Neatsižvelgta
3.38	Muziejus už teikiamas edukacines programas ir pamokas taikė dvigubus įkainius, t.y. ne tik Savivaldybės tarybos nustatytus, bet ir Muziejaus direktoriaus įsakymu patvirtintus įkainius, teikė paslaugas, kurių įkainiai Savivaldybės tarybos nėra patvirtinti, arba Muziejaus direktorius neteisėtai įsakymu patvirtinęs įkainius teikiamoms paslaugoms. Muziejus parduodamiems leidiniams, tautodailės dirbiniams ir kt. prekėms taikė didesnę antkainį nei 10 proc. t.t. suapvalindamas Euro centus iki 0 arba 5.	<i>Įkainiai bus peržiūrėti ir pateikti savivaldybės tarybai tvirtinti 2017 m. balandžio mėn.</i>
3.39	Muziejus, priimdamas iš fizinių ir juridinių asmenų suvenyrus, tautodailės dirbinius, knygas ir kitas prekes pardavimui, nesudaro prekių pardavimo sutarčių, todėl nėra aiškūs nei pardavėjo, nei pirkėjo įsipareigojimai, atsiskaitymo už prekes terminai, prekių laikymo, grąžinimo ir kt. sąlygos. Muziejus sudaro tik materialinių vertybių perdavimo ir priėmimo sutartis, pagal kurias prekės pajamuojamos įstaigos apskaitoje.	Atsižvelgta
3.40	Muziejus 2010 metais iš fizinio asmens pagal perdavimo–priėmimo aktą gavo dubenuotųjų akmenų ir grynų kolekciją, esančią Lėvens g. Pasvalyje,	<i>Igyvendinimo terminas 2017</i>

	tačiau valstybinės žemės sklypas įstatymų nustatyta tvarka nėra suformuotas, neįregistruotas Nekilnojamojo turto kadastre, nesudaryta panaudos sutartis, neįregistruota Nekilnojamojo turto registre ir neapskaityta įstaigos apskaitos registruose	<i>m. III ketv.</i>
4.	Pasvalio kultūros centras	
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-10-05 Nr. KS-69 Pasvalio kultūros centro raštai 2016-11-04 Nr. R2-172 , 2017-01-03 Nr. R2-200 ir 2017-02-07 Nr. R2-42	
4.1	Kontrolės ir audito tarnybos 2011 metais atlikto audito metu buvo pažymėta, kad „{...} Kultūros centro organizacinę struktūrą sudaro Pasvalio kultūros centras ir 22 teritoriniai skyriai. Kultūros centrui patvirtintas maksimalus etatų skaičius – 69,5.{...} Esanti vidaus administracinė ir organizacinė struktūra neleidžia tinkamai įgyvendinti Kultūros centrui keliamų tikslų ir uždavinių. Mes manome, kad būtina peržiūrėti Kultūros centro darbuotojų pareigybes, įvertinti jų pagrįstumą, tikslingumą, tobulinti valdymo metodus ir organizacinę vidaus struktūrą. Ieškoti efektyvesnių būdų tenkinti rajono gyventojų kultūrinius ir meninius poreikius, skatinti jaunimo iniciatyvas bei naujų šiuolaikiškų meno veiklos formų vystymą.“ Per penkerius metus kultūros centro struktūra nebuvo optimizuota ir pertvarkyta.	<i>Vadovas išipareigojo iki 2022 m. optimizuoti Kultūros centro struktūrą</i>
4.2	Kultūros centro nuostatai keistini nuo 2015 metų pasikeitus Vietos savivaldos įstatymui dėl įstaigų vadovų personalo valdymo funkcijų priskyrimo Mero kompetencijai.	Atsižvelgta
4.3	Centro direktoriaus pareiginė instrukcija keistina Vietos savivaldos įstatymui dėl įstaigų vadovų personalo valdymo funkcijų priskyrimo Mero kompetencijai.	Neatsižvelgta
4.4	Kultūros centro direktoriaus įsakymais patvirtintame (įskaitant pakeitimus) pareigybių sąrašė pareigybių skaičius viršija Tarybos sprendimu patvirtintą maksimalų 63,55 pareigybių (etatų) skaičių.	Atsižvelgta
4.5	Nustatyta neatitikimų Darbo sutartyse darbuotojams nustatant darbo krūvį, darbo laiko trukmę, nurodant jų einamas pareigas.	Atsižvelgta
4.6	Centro direktoriui nuo liepos mėn. Mero potvarkiu padidintas tarnybinio atlyginimo koeficientas, tačiau skaičiuojant darbo užmokestį už liepos, rugpjūčio mėn. taikytas nepadidintas tarnybinio atlyginimo koeficientas Direktoriui už liepos-rugpjūčio mėnesius darbo užmokesčio nepriemoka sudaro 88,48 Eur.	Atsižvelgta, perskaičiuotas darbo užmokestis
4.7	Direktoriaus įsakymu darbuotojui kovo mėn. sumažinus darbo krūvį nuo 1 iki 0,5 etato, darbo užmokestis už kovo mėn. 3 dirbtas dienas apskaičiuotas neteisingai, t.y. skaičiuojant pilnam etatui, todėl darbuotojui permokėta 27,89 Eur.	Atsižvelgta, perskaičiuotas užmokestis
4.8	Darbuotojams, kurie sausio mėn. dirbo ne visas darbo dienas, neteisingai apskaičiuotas darbo užmokestis, pritaikius 21, o ne 20 darbo dienų. Neteisingai apskaičiuotas vidutinis darbo užmokestis atostoginiams.	Atsižvelgta, perskaičiuotas

		<i>užmokestis</i>
4.9	Direktoriaus pavaduotojui už NVŠ programų administravimą skirta 6,8 proc. tarnybinio atlyginimo priemoka. Priemoka apskaičiuota nuo nustatyto tarnybinio atlyginimo, neatsižvelgiant, į tai, kad darbuotojas birželio mėn. dirbo ne visas darbo dienas, t.y. 19 iš 21 darbo dienos, todėl priemokos apskaičiuota 4,72 Eur per daug.	<i>Atsižvelgta, perskaičiuotas užmokestis</i>
4.10	Direktorius pagal savivaldybės mero potvarkį (2016-02-25 Nr. MA-8) išleistas į komandiruotę kovo 1-3 ir 7-8 dienomis. Darbo laiko apskaitos žiniaraštyje komandiruotė kovo 1-3 d. nepažymėta. Išmokėti dienpinigiai 28,5 Eur, nors Mero potvarkyje nurodyta, kad komandiruotės išlaidas (apgyvendinimas, maitinimas) apmoka Lietuvos liaudies kultūros centras.	<i>Neteisėtai išmokėti dienpinigiai negrąžinti</i>
4.11	Centro direktorius pagal savivaldybės mero potvarkį (2016-03-25 Nr. MA-15) siųstas į seminarą-stažuotę Italijoje 2016 m. balandžio 2-9 dienomis, apmokant dienpinigius, o už darbą poilsio dienomis (balandžio 2, 3, 9 d.) kompensuoti pridedant tris kalendorines dienas prie kasmetinių atostogų. Darbo laiko apskaitos žiniaraštyje komandiruotė nepažymėta, už darbą poilsio dienomis neapmokėta.	<i>Neatsižvelgta</i>
4.12	Vasario mėn. darbo laiko apskaitos žiniaraštis užpildytas neteisingai: nurodyta, kad vasaris turi 31 d., vasario 11 d. pažymėta kaip šventinė diena, vasario 16 d. – darbo diena.	x
4.13	Darbo laiko apskaitos žiniaraštyje G. A. nuo 2016-06-01 iki 2016-06-14 pažymėta liga, nors darbuotojas pagal direktoriaus įsakymą tuo laikotarpiu atostogavo.	x
4.14	Darbo laiko apskaitos žiniaraštyje R. M. liepos mėn. nurodyta, kad dirbo visas darbo dienas, nors jis atostogavo nuo 2016-05-27 iki 2016-07-01.	x
4.15	Darbo laiko apskaitos žiniaraštyje V. P. vasario mėn. pažymėtos visos dirbtos darbo dienos, nors darbuotojas atostogavo nuo 2016-02-15 iki 2016-03-26.	x
4.16	Devyni darbuotojai liepos 4-10 d. komandiruoti į Vilnių, tačiau penkiems darbuotojams dirbantiems Centro skyriuose darbo laiko apskaitos žiniaraštyje komandiruotės nepažymėtos.	x
4.17	Darbuotojui E. Kondrotui direktoriaus įsakymu (2016-06-23 Nr. A-17) suteiktos atostogos nuo 2016-07-07 iki 2016-08-02, o kitu direktoriaus įsakymu (2016-06-19 Nr. K-9) liepos 4-10 d. šis darbuotojas komandiruotas į Vilnių, neatšaukus iš atostogų, darbuotojas nepasinaudojo visomis suteiktų atostogų dienomis. Be to, komandiruotam ir atostogaujantiui darbuotojui skirtingai skaičiuojamas atlygis už darbą (už atostogas).	x
4.18	Centre patvirtinta komandiruoto darbuotojo asmeninio automobilio naudojimo komandiruotės tikslams tvarka keistina pasikeitus teisės aktams.	<i>Atsižvelgta</i>
4.19	Centro direktorius komandiruotės įsakyme apmokant darbuotojui už kelionę nuosavo automobilio degalų sąnaudas, nenurodo transporto priemonės markės ir modelio.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
4.20	Centro interneto puslapyje nepaskelbti 2016 metų tarpiniai finansinių ataskaitų rinkiniai, nesivadovauta Viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės įstatymo 33 str.	<i>Atsižvelgta</i>
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-11-23 Nr. KS-79	

	Pasvalio kultūros centro raštas 2016-12-20 Nr. R2-196	
4.21	Centre nesilaikoma Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių (toliau- taisyklės): – Centro vadovas nėra paskyręs atsakingų asmenų, turinčių teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti kasos pajamų ir išlaidų orderius, – vyriausias buhalteris nenustatė kasininko apyskaitos sudarymo tvarkos –Vadovas, priimdamas į darbą kasininką, pasirašytinai nesupažindino su Taisyklėmis; – Centre nėra patvirtintos atskaitingų asmenų pinigų sumokėjimo tvarkos ir terminų; –Atskaitingas asmuo (skyriaus administratorius), įnešdamas pinigines lėšas už parduotus bilietus į Centro kasą, nepateikia bilietų šaknelių, t.y. pinigų gavimą įrodančių dokumentų; –Kasos pajamų ir išlaidų orderiuose nenurodomi dokumentai, kurių pagrindu priimami į kasą arba išmokami iš kasos pinigai; –Kasos knygoje nenurodomas pinigų likutis dienos pradžioje ir dienos pabaigoje;	Atsižvelgta
4.22	Centras nesivadovauja Inventorizacijos taisyklių 8.3. p. reikalavimu kas mėnesį inventorizuoti pinigus kasoje, nepateikė 2016 metų pinigų kasoje inventorizacijos aktų.	Atsižvelgta
4.23	Centre pramoginių bilietų apskaita tvarkoma nevadovaujant Finansų ministro patvirtintomis bilietų naudojimo ir apskaitos taisyklėmis: nevedama bilietų apskaitos knyga; Centro vadovas nepatvirtino atsiskaitymo už bilietų panaudojimą tvarkos, todėl atskaitingi asmenys, kuriems išduoti bilietai pardavimui, neteikė jokios informacijos apie bilietų panaudojimą; atskaitingi asmenys į įstaigos kasą įnešdavo grynus pinigus už įvykusius renginius, tačiau nebuvo atliekama bilietų panaudojimo ir grynų pinigų sutikrinimo procedūra. Todėl negalėjome patikrinti ir įvertinti bilietų apskaitos, nurašymo, grynų pinigų įnešimo į kasą už parduotus bilietus teisingumo ir teisėtumo..	Atsižvelgta
4.24	Bilietai Lito nominalais, buvo parduodami nepakeitus jų nominalo į Eurais. Pasitaikė atvejų, kai tų pačių Litų nominalų bilietai parduodami skirtingoms kainomis Eurais arba bilietai Litais parduodami už tą pačią kainą, tik Eurais.	x
4.25	Duomenys bilietų panaudojimo ataskaitose nesutampa su į įstaigos kasą įneštais pinigais: – Bilietų panaudojimo ataskaitoje (2015 m. lapkričio 12 d., spektaklis „Posėdis“) nurodyta, kad parduota 269 vnt. bilietų po 2 Eur (Litų nominalais po 2 ir 5 Lt), t.y. 538 Eur, tačiau į kasą įnešta 620 Eur, 82 Eur daugiau ne nurodyta bilietų panaudojimo ataskaitoje. –Krinčino skyriaus administratoriui 2016-02-19 išduota 100 vnt. bilietų po 2 Lt ir 2016-11-17 50 vnt. po 3 Lt. Bilietų panaudojimo ataskaitoje nurodyta, kad 50 vnt. bilietų po 2 Lt ir 21 vnt. po 3 Lt parduoti, o į įstaigos kasą įnešta 15,50 Eur. Peržiūrėjus įstaigos kasos knygą nustatyta, kad Krinčino skyriaus administratorius į įstaigos kasą įnešė pinigus 2016-02-24 -15,50 Eur, 2016-06-06 - 48 Eur, 2016-11-28- 56 Eur. – Darbuotojai V. Trybienei laikotarpiu nuo 2014 m. lapkričio mėn. iki 2016 m. gruodžio 20 d. išduota 529 vnt. bilietų po 2 Litus (bilieto pardavimo kaina 0,60 Eur). Darbuotoja į įstaigos kasą tuo pačiu laikotarpiu įnešė 274,80 Eur, t.y. už 458 bilietus, t.y. už 71 bilietą mažiau.	x
4.26	Centras kas ketvirtį neinventorizuoja nepanaudotų numeruotų blankų. Audito metu buvo pateiktas tik 2015 m. birželio 29 d. Vertybių ir griežtos atskaitomybės blankų inventorizacijos aprašą Nr. 1 (vyr. buhalterio	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>

	nepasirašytas), pagal kurį Centre buvo 27.533 vnt. bilietų už 97.778 litus. 2016 m. lapkričio 22 d. Centro kasoje atliktas bilietų likučio patikrinimas, rasti likučiai palyginti su 2015 m. birželio 29 d. inventorizacijos duomenimis. Tikslaus bilietų pertekliaus ar trūkumo pateikti negalime, nes Centre laikotarpiu nuo 2015 m. birželio 29 d. iki 2016 m. lapkričio 22 d. šie bilietai buvo platinami, parduodami bei išduoti atskaitingiems asmenims (skyrių administratoriams), tačiau jų judėjimo apskaita nebuvo tvarkoma, todėl negalime pasisakyti apie bilietų likučio teisingumą. Be to, neaišku kokiomis vertėmis buvo parduodami Litų nominalo bilietai, nes nominalai nebuvo pakeisti. <i>Bilietus lito vertės nominalais nurašė 2017 m. kovo mėn.</i>	
4.27	Centras nepateikė duomenų apie pramoginių bilietų apskaitą įstaigos užbalansinėje sąskaitoje.	Neatsižvelgta
4.28	Kultūros centras gauna pajamas iš salės nuomos atvykstantiems kolektyvams. Sudarytose sutartyse Kultūros centras įsipareigoja išnuomoti patalpas renginiui, sumokant tam tikrą procentą nuo užsakovo parduotų bilietų sumos. Kai kuriose Sutartyse nurodomas konkretus procentas (pvz. 15 proc.) ir parduotų bilietų vertė, bet nėra pateikiama jokių dokumentų (bilietų pardavimo ataskaitos), įrodančių parduotų bilietų skaičių bei surinktą pinigų sumą už išplatintus bilietus. Todėl negalėjome patvirtinti, ar mokestis už išnuomotas patalpas apskaičiuotas teisingai.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
4.29	Kultūros centras į renginius parduoda užsakovų pateiktus bilietus, o gautas lėšas už parduotus bilietus, perduoda užsakovui. Užsakovų pateiktų bilietų ir už juos surinktų pinigų apyvartos Centro apskaitoje neapskaitomos. Kultūros centras savo apskaitos politikoje turėtų nusistatyti bilietų platinimo (pardavimo) ir gautų tretiesiems asmenims perduotinų pinigų apskaitos tvarką.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
4.30	Centras gautas įplaukas už teikiamas paslaugas į Savivaldybės biudžetą pervesdavo nesilaikydamas Savivaldybės tarybos nustatytos tvarkos.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
4.31	Lėšos už turto nuomą pervedamos ne į teikiamų paslaugų sąskaitą, o į pavedimų lėšų sąskaitą (Tele 2, UAB Metina) ir jos nepervedamos į Finansų skyrių.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2017-02-09 Nr. KS-7 Pasvalio kultūros centro raštas 2017-03-08 Nr. R2-67	
4.32	Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintas choreografijos salės nuomos įkainis 12 Eur už 1 val. Kultūros centras pagal patalpų nuomos sutartis (2016-02-02 Nr. PNS-2, 2016-02-24 Nr. PNS-6, 2016-03-25 Nr. PNS-13) išnuomojo choreografijos salę treniruotėms, kurių trukmė per dieną 30 min. Centras, skaičiuodamas mokestį už choreografijos salės nuomą, nesivadovavo Savivaldybės tarybos nustatytais įkainiais, todėl nuomos mokesčio apskaičiavo 96 Eur per mažai.	Atsižvelgta <i>Ištaisyta 2017 m. vasario mėn.</i>
4.33	Audito metu atlikus viešojoje erdvėje skelbiamų kultūrinių renginių vykstančių Savivaldybės teritorijoje analizę, nustatyta, kad Centras nemokamai suteikia patalpas skyriuose vykstantiems atvykstančių atlikėjų mokamiems kultūriniais renginiams. Centras nepateikė duomenų apie Vasario 15 d. Valakėliuose vykusio renginio „Šokame nepriklausomybę“ metu suaukotas pinigines lėšas, nes renginio skelbime buvo nuodyta – auka nuo 2 Eur. Paimtas paaiškinimas dėl Valakėliuose rinktų ir neapskaitytų aukų	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>

4.34	Pagal 2016-03-15 patalpų nuomos sutartį Nr. PNS-10, neteisingai apskaičiuotas salės nuomos mokestis	x
4.35	Kultūros centre du darbuotojai (vyr. buhalteris ir apskaitininkas) už teikiamas paslaugas išrašo sąskaitas–faktūras, kurios registruojamos ne bendrame sąskaitų –faktūrų registre.	Atsižvelgta
4.36	Centras ilgalaikiam turtui priskyrė įsigytą turtą, kuris neatitinka ilgalaikio turto kriterijų.	Atsižvelgta
4.37	Nustatyta atvejų, kai Centras neteisingai nustatė ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus, neteisingai apskaičiavo nusidėvėjimą.	Atsižvelgta
4.38	Centro apskaitoje duomenys pateikti 2015 m. gruodžio 31 d. ilgalaikio turto sąraše neatitinka duomenų pateiktų 2016 m. sausio 1 d. ilgalaikio turto sąraše.	Atsižvelgta
4.39	Savivaldybės administracija 2016 m. Centrai nemokamai perdavė oro kondicionierių už 1313,88 Eur, tačiau Centro apskaitoje šis turto vienetas neužregistruotas.	Atsižvelgta
4.40	Centras 2016 m. įsigijo 3 kondicionierius su montavimui reikalingomis medžiagomis už 2.406,87 Eur, tačiau apskaitoje nebuvo suformuoti ilgalaikio turto vienetai, neapskaityti ilgalaikio turto sąskaitoje.	Atsižvelgta
4.41	2016 m. sausio mėn. Ilgalaikio turto sąraše apskaitytas 2006 metais įsigytas mikšerinis pultas su stiprintuvu. Įsigijimo vertė 463,97 Eur. 2016 m. gruodžio mėn. Ilgalaikio turto sąraše šio turto nebėra, nors nurašymo aktas nebuvo pateiktas.	<i>Atsižvelgta Pateiktas kitai BĮ perdavimo aktas</i>
4.42	Centro apskaitoje užregistruoti ne visi įsiskolinimai tiekėjams. Atitinkamai neteisingi duomenys pateikti Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio už 2016 metus Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaitoje. Nustatėme, kad 2016-12-31 neužregistruota 720 Eur. įsiskolinimas tiekėjams.	Neatsižvelgta
Audito ataskaita 2017-03-31 Nr. A-6		
4.43	Apskaita Kultūros centre tvarkoma buhalterinės apskaitos programa, tačiau apskaitos duomenimis pasitikėti negalima, nes kai kuriose apskaitos srityse apskaita vedama rankiniu būdu, nustatyti atskirų apskaitos registrų tarpusavio duomenų neatitikimai.	x
4.44	Finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto 13-ojo VSAFAS 1 priedas „Nematerialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ sudarytas ne pagal apskaitos registro Didžioji knyga (toliau – DK) duomenis, nes DK nenurodyta nematerialiojo turto įsigijimo savikaina, sukauptas nusidėvėjimas laikotarpio pradžiai, laikotarpio pabaigai, likutinė turto vertė.	x
4.45	Finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto 12-ojo VSAFAS 1 priedas „Ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ sudarytas ne pagal apskaitos registro DK duomenis. DK nenurodyta materialiojo turto įsigijimo savikaina laikotarpio pradžiai ir pabaigai, sukauptas nusidėvėjimas laikotarpio pradžiai ir pabaigai, nurodoma tik turto likutinė vertė. DK duomenys neatitinka su apskaitos registro „Ilgalaikio turto žiniaraštis“ ir 12-ojo VSAFAS priedo duomenimis.	x
4.46	Kultūros centro biudžeto vykdymo ataskaitos, pinigų srautų ataskaitos ir 12-ojo VSAFAS duomenimis įsigyta turto už 19.279 Eur, o pagal DK duomenis ir apskaitos registro „Ilgalaikio turto žiniaraštis“ duomenis, 2016 metais Kultūros centras įsigijo ilgalaikio turto už 28.498,75 Eur.	x
4.47	Kultūros centras nesivadovavo Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir Inventorizacijos taisyklių nuostatomis, nes neinventorizavo įsipareigojimų (sukauptų nepanaudotų atostogų rezervo, gautinų,	<i>Įgyvendinimo terminas 2017</i>

	mokėtinų sumų). Apskaitos registro Didžioji knyga duomenimis, su darbo santykiais susijusių išipareigojimų (sąskaitų kreditas 692-693) nėra.	<i>m. IV ketv.</i>
4.48	Finansinės būklės ataskaitos eil. „V. Pinigai ir pinigų ekvivalentai“ likutis metų pabaigai – 3.741,30 Eur, metų pradžiai – 2.915,88 Eur. Apskaitos registre DK sąskaitoje 24 „Pinigai ir pinigų ekvivalentai“ apskaitytos tos pačios piniginių lėšų sumos. Pagal banko sąskaitų išrašų ir kasos knygos duomenis pinigų likučiai metų pabaigai – 6.653,3 Eur, metų pradžiai – 7.032,29 Eur. Įstaiga metų pabaigai nenurodė 2.912 Eur piniginių lėšų: 2.075 Eur, esančių teikiamų paslaugų kasoje ir 885 Eur piniginių lėšų, esančių teikiamų paslaugų banko sąskaitoje. Įstaiga metų pradžiai nenurodė 4.116,41 Eur esančių teikiamų paslaugų kasoje. Įstaigos apskaitos registro Didžioji knyga sąskaitos 2411104 „Pinigai“ (teikiamų paslaugų lėšos) debeto ir kredito apyvartos nesutampa su banko išrašų duomenimis. Įstaigos Didžiojoje knygoje 2016 metais neapskaitytas grynąjį pinigų judėjimas (apyvartos), nenurodyti likučiai nei metų pradžiai, nei metų pabaigai.	x
4.49	Kultūros centro FBA Medžiagų ir žaliavų likutis metų pabaigai – 38,6 tūkst. Eur, metų pradžiai – 16,4 tūkst. Eur. Kultūros centras 2016 metais įsigijo ūkinio inventoriaus už 24,1 tūkst. Eur, kuris buvo perduotas naudojimui veikloje. Tačiau pažeidžiant 8-ojo VSAFAS 37 punkto nuostatas, atiduoto naudoti veikloje ūkinio inventoriaus vertė nebuvo iš karto pripažįstama sąnaudomis ir kontrolės tikslais apskaityta įstaigos nebalansinėje sąskaitoje. Kultūros centras medžiagas ir žaliavas nurašo iš karto jas įsigijus (išskyrus degalus ir atsargines dalis), o ne sunaudojus veikloje. Atlikus medžiagų, žaliavų ir ūkinio inventoriaus nurašymo audito procedūras, nustatyta, kad duomenys pagal nurašymo aktus, neatitinka duomenų apskaitos registre Didžioji knyga sąskaitų 201 „Medžiagos ir žaliavos“ ir 202 „Ūkinis inventorių“ kredite, sąskaitoje 8710 „Sunaudotų atsargų savikaina“ duomenys nepateikti.	x
4.50	Vadovaujantis 10-ojo VSAFAS, pajamos registruojamos apskaitoje ir rodamos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, t.y. kurį suteikiamos paslaugos, nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento. Kultūros centras pajamas pripažino ne tuo laikotarpiu kai jos uždirbamos, o gavus teikiamų paslaugų lėšas iš Finansų skyriaus. Buvo taikoma neteisinga sąskaitų korespondencija, apskaitos registre Didžioji knyga neregistruoti įrašai sąskaitose 225, 226. Kultūros centro Veiklos rezultatų ataskaitos (toliau –VRA) straipsnyje „Pagrindinės veiklos kitos pajamos“ nurodyta 15,4 tūkst. Eur suma neteisinga. Be to šiame straipsnyje nurodytos pajamos ne tik iš pagrindinės veiklos – bilietų į renginius pardavimo, bet ir nepagrindinės veiklos – patalpų nuomos, transporto paslaugų. Kultūros centro pagrindinės veiklos pajamos už parduotus bilietus 2016 metais sudarė 8,4 tūkst. Eur, o kitos veiklos pajamos – 12,2 tūkst. Eur. Straipsnyje „Kitos veiklos pajamos“ nurodė 1,1 tūkst. uždirbtų pajamų, nesivadovauta 3-ojo VSAFAS 12.3., 14 punktais, 10-ojo VSAFAS 3 punkto nuostatomis. VRA straipsnyje B. „Pagrindinės veiklos sąnaudos“ nurodė sąnaudas, susijusias su kitos veiklos pajamomis, kurios turėjo būti apskaitytos VRA straipsnyje „Kitos veiklos sąnaudos“, nesivadovauta 3-ojo VSAFAS 15 punktu, 11-ojo VSAFAS 14 punktu.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
4.51	VRA eil. „Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina“ nurodyta 12.940,72 Eur; transporto sąnaudos – 4.540,11 Eur, o pagal aiškinamojo rašto 8-ojo VSAFAS priedą per 2016 metus įstaigos sunaudotų atsargų savikaina 10.974,02 Eur, neatitinka duomenų pateiktų apskaitos registre Didžioji	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>

	knyga sąskaitoje 8710 „Sunaudotų atsargų savikaina“ suma nenurodyta, sąskaitų 201 „Medžiagos ir žaliavos“ ir 202 „Ūkinis inventorių“ kredite apskaityta 18.963,91 Eur. Duomenys pagal medžiagų ir žaliavų nurašymo aktus neatitinka duomenų, nurodytų 201 ir 202 sąskaitų kredite.	
4.52	Aiškinamojo rašto 20-ojo VSAFAS 4 priedas parengtas ne pagal apskaitos registro Didžioji knyga duomenis. Nustatyti reikšmingi neatitikimai.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
4.53	Kultūros centro pateiktame aiškinamajame rašte pateikta ne visa pagal teisės aktus privaloma pateikti informacija, o pateikta – neišsami. Įstaigos aiškinamasis raštas parengtas nesivadovaujant 6-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“ reikalavimais. Kultūros centro aiškinamajame rašte pateikiama informacija tik už ataskaitinius metus, tačiau ji nelyginama su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, nepaaiškinamos reikšmingų pasikeitimų priežastys, nesivadovauta 6-ojo VSAFAS 15 punkto nuostatomis.	<i>Įgyvendinimo terminas 2017 m. IV ketv.</i>
4.54	Kultūros centras gauna pajamas ne tik už savo organizuojamus renginius, bet ir už salės nuomą atvykstantiems kolektyvams pagal sudarytas sutartis. Sudarytose sutartyse Kultūros centras įsipareigoja išnuomoti patalpas renginiui, sumokant tam tikrą procentą nuo užsakovo parduotų bilietų sumos. Kai kuriose Sutartyse nurodomas konkretus procentas (pvz. 15 proc.) ir parduotų bilietų vertė, nors nėra pateikiama jokių dokumentų (bilietų pardavimo ataskaitos), įrodančių parduotų bilietų skaičių bei surinktą pinigų sumą už išplatintus bilietus. Todėl negalėjome patvirtinti, ar mokestis už išnuomotas patalpas renginiui apskačiuotas teisingai.	<i>Įgyvendinimo terminas 2017 m. IV ketv.</i>
4.55	Kultūros centras į atvykstančių kolektyvų renginius parduoda užsakovų bilietus, o gautas lėšas už parduotus bilietus, perduoda užsakovui. Užsakovų bilietų pardavimo apyvartos yra kaip atskaitingų asmenų surinktos lėšos, todėl jos turėtų būti įnešamos ir apskaitomos įstaigos kasoje. 2016 metais atskaitingi asmenys tiesiogiai (ne per įstaigos kasą) atsiskaito su užsakovais, todėl šios grynujų pinigų apyvartos lieka neapskaitytos. Apskaitoje apskaitomos tik gautos pajamos išrašius už salės nuomą. <i>Manome, kad Kultūros centras savo apskaitos politikoje pats turėtų nusistatyti bilietų platinimo (pardavimo) apskaitos tvarką</i>	<i>Įgyvendinimo terminas 2017 m. IV ketv.</i>
4.56	Audito metu atlikus viešojoje erdvėje skelbiamų kultūros renginių, vykstančių Savivaldybės teritorijoje analizę, nustatyta, kad Kultūros centras nemokamai suteikia patalpas skyriuose vykstantiems atvykstančių atlikėjų mokamiems kultūros renginiams.	<i>Įgyvendinimo terminas 2018 m. I ketv.</i>
4.57	Pervesdamas gautas veiklos pajamas į Finansų skyrių, Kultūros centras nesivadovavo Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių nuostatomis.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
4.58	Kultūros centro pateiktais duomenimis per 2016 metus gauta 0,4 tūkst. Eur pajamų iš biudžetinių įstaigų, kurias kaupė ne kitų lėšų sąskaitoje, o teikiamų paslaugų lėšų sąskaitoje. Lėšas, gautas iš kitos biudžetinės įstaigos už teikiamas paslaugas, pervedė į Savivaldybės Finansų skyrių, o ne naudojo pagal vadovo patvirtintą išlaidų sąmatą.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
4.59	Kultūros centras pagal sutartį išnuomojo negyvenamąsias patalpas, esančias Vytauto Didžiojo a. 3, Pasvalys. Kartu su šiomis negyvenamomis patalpomis atiduotas naudotis ilgalaikis materialusis ir trumpalaikis turtas už 19,9 tūkst. Eur (baras, kabykla, 2 servantai, minkštasuolis, 15 staliukų, 30 kėdžių, 4 baro kėdės, 6 krėslai), kuris sutartyje nėra aptartas. Šie ilgalaikio ir trumpalaikio turto vienetai nebuvo perduoti-priimti pagal aktą. Išnuomotas turtas neapskaitytas įstaigos nebalansinėje sąskaitoje	Atsižvelgta
4.60	Kultūros centro direktoriaus pareiginė instrukcija, pakeitus Vietos	<i>Įgyvendinimo</i>

	savivaldos įstatymo nuostatas dėl biudžetinių įstaigų vadovų personalo klausimų perdavimo Mero kompetencijai, keistina.	<i>terminas 2017 m. II ketv.</i>
5.	Pumpėnų gimnazija	
	<i>Kontrolės ir audito tarnybos 2016-09-14 raštas Nr. KS-66</i> <i>Pumpėnų gimnazijos 2016-10-19 raštas Nr. SR.1.19-321</i>	
5.1	Gimnazijos nuostatai keistini nuo 2015 metų pasikeitus Vietos savivaldos įstatymui dėl įstaigų vadovų personalo valdymo funkcijų priskyrimo Mero kompetencijai ir kitų neatitikimų teisės aktams.	Atsižvelgta
5.2	Gimnazijos direktoriaus pareiginė instrukcija keistina nuo 2015 metų pasikeitus Vietos savivaldos įstatymui dėl įstaigų vadovų personalo valdymo funkcijų priskyrimo Mero kompetencijai.	Neatsižvelgta
5.3	Gimnazijoje patvirtintuose trumpos trukmės planavimo dokumentuose strateginių tikslų priemonėms įgyvendinti skirti asignavimai nepaskirstyti.	Atsižvelgta
5.4	Kai kurios Direktorius patvirtintos tvarkos yra pasenę, nebeatitinka Gimnazijos statuso, todėl keistinos.	Atsižvelgta
5.5	Direktorius patvirtintos kai kurios pareiginės instrukcijos neišsamios, pasenę, todėl tikslintinos.	Atsižvelgta
5.6	Nustatyta neatitikimų darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose.	Atsižvelgta
5.7	Darbuotojui neteisingai apskaičiuotas darbo užmokestis. Permoka 13,52 Eur.	Atsižvelgta
5.8	Priemokos už laikinai nesančių darbuotojų pavadavimą skirtos Savivaldybės tarybai dar nepatvirtinus asignavimų Gimnazijai.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
	<i>Kontrolės ir audito tarnybos 2017-02-21 raštas Nr. KS-12</i>	
5.9	Direktorius įsakymu neįpareigojo inventORIZACIJOS komisijos įvertinti, ar nuvertėjimo požymių neturi inventORIZuojami atsargos, finansinis turtas, išankstiniai apmokėjimai ir kitas trumpalaikis turtas, kaip numatyta 17-ame ir 22-ame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartuose.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
5.10	InventORIZACIJOS komisijos išvadų dėl ilgalaikio turto, atsargų ar kitų išteklių nuvertėjimo inventORIZACIJOS aprašuose nėra.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
5.11	Direktorius įsakymu neįpareigojo inventORIZACIJOS komisijos atlikti pinigų banko sąskaitose inventORIZACIJOS ir inventORIZACIJA nebuvo atlikta (nepateiktas inventORIZACIJOS aprašas).	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
5.12	InventORIZACIJOS komisija sudarė gautinų sumų (nesuderintų) inventORIZACIJOS aprašą Nr. 38 ir mokėtinų sumų (nesuderintų) inventORIZACIJOS aprašą Nr. 39, kuriuose nenurodyta skolos atsiradimo data.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
5.13	InventORIZACIJOS aprašuose komisija pastabų dėl turto tolesnio naudojimo nepateikė, atskirų inventORIZACIJOS aprašų, kuriuose surašytas netinkamas naudoti turtas, nesudarė. 2016 m. gruodžio 20 d. Netinkamo naudoti turto apžiūros aktais pripažinta netinkamu ir 2016 m. gruodžio 30 d. Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto nurašymo ir likvidavimo aktais nurašyta nudėvėto ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, kurio įsigijimo savikaina	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>

	23027,16 Eur.	
5.14	Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto nurašymo ir likvidavimo aktuose nenurodytos turto nurašymo priežastys ir jo būklė, duomenys apie asmenį, atsakingą už nurašyto turto likvidavimą, nesivadovauta Savivaldybės tarybos patvirtinta turto nurašymo tvarka.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
	Kontrolės ir audito tarnybos 2017-03-22 raštas Nr. KS-22	
5.15	Gimnazija Veiklos rezultatų ataskaitoje neteisingai parodė 1273,25 Eur gautų pajamų už turto nuomą.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
5.16	Finansinių ataskaitų rinkinio Aiškinamajame rašte nepilnai atskleista informacija.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
5.17	Gimnazija nesivadovavo Finansų ministro patvirtinta Biudžeto pajamų ir išlaidų klasifikaciją, nes 82,68 Eur už ryšio (interneto) paslaugas apskaitė išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnyje „Kitos paslaugos“ (mokinio krepšelio lėšos). Išlaidos turėjo būti apskaitytos straipsnyje „Ryšių paslaugos“. Dėl to neteisingi duomenys ir biudžeto įvykdymo 2016 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
5.18	Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio Aiškinamajame rašte neatskleista informacija nurodyta Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių 10.4 ir 10.5 punktuose.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
5.19	Gimnazija, skaičiuodamas 2016 metų darbo užmokesčio poreikį, nesivadovavo Vyriausybės patvirtinta Metodika, o poreikį apskaičiavo pagal faktiškai darbuotojams nustatytą darbo užmokestį	
5.20	Gimnazija mokyklinį autobusą naudoja ne tik mokinių pavėžėjimui, bet ir kitoms reikmėms, todėl siūlome nustatyti šiai transporto priemonei metinį ridos limitą.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
	Finansinio (teisėtumo) audito ataskaita 2017-03-31 Nr. A-2	
5.21	Gimnazija, skaičiuodama 2016 metų darbo užmokesčio poreikį, nesivadovavo Vyriausybės patvirtinta Metodika, o poreikį apskaičiavo pagal faktiškai darbuotojams nustatytą darbo užmokestį.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
6.	Pasvalio lopšelis-darželis „Eglutė“	
	Kontrolės ir audito tarnybos 2016-10-07 raštas Nr. KS-70 Lopšelio-darželio „Eglutė“ 2016-10-28 raštas Nr. SD-81	
6.1	Darželio nuostatai keistini nuo 2015 metų pasikeitus Vietos savivaldos įstatymui dėl įstaigų vadovų personalo valdymo funkcijų priskyrimo Mero kompetencijai.	Neatsižvelgta
6.2	Darželio direktoriaus pareiginė instrukcija keistina nuo 2015 metų pasikeitus Vietos savivaldos įstatymui dėl įstaigų vadovų personalo valdymo funkcijų priskyrimo Mero kompetencijai.	Neatsižvelgta
6.3	Darželyje, darbuotojams atsiskaičius už prekes ir paslaugas, pinigų grąžinimas įforminamas direktoriaus įsakymu. Audito metu direktoriaus patvirtinta atskaitingų asmenų atsiskaitymo su buhalterija tvarka mums nebuvo pateikta. Neaišku, kodėl įstaigoje atsiskaitymai su atskaitingais asmenimis įforminami vadovo įsakymais.	Atsižvelgta

6.4	Nustatyta neatitikimų darbuotojų darbo sutartyse.	Atsižvelgta
	Kontrolės ir audito tarnybos 2017-02-22 raštas Nr. KS-13 Lopšelio-darželio „Eglutė“ 2017-03-01 raštas Nr. SD-24	
6.5	Direktorius įsakymu neįpareigojo inventorizacijos komisijos įvertinti, ar inventorizuojami atsargos, finansinis turtas, išankstiniai apmokėjimai neturi nuvertėjimo požymių kaip numatyta 17-ame ir 22-ame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartuose.	Įvertinsime kito audito metu
6.6	Inventorizacijos komisijos išvadų dėl ilgalaikio, trumpalaikio turto, ar kitų išteklių nuvertėjimo inventorizacijos aprašuose nėra.	Įvertinsime kito audito metu
6.7	Direktorius įsakymu neįpareigojo inventorizacijos komisijos atlikti pinigų banko sąskaitose inventorizacijos ir inventorizacija nebuvo atlikta (nepateiktas inventorizacijos aprašas).	Įvertinsime kito audito metu
6.8	Inventorizacijos komisija sudarė gautinų sumų inventorizacijos aprašą Nr. 19 ir mokėtinų sumų (nesuderintų) inventorizacijos aprašą Nr. 18, kuriuose nenurodyta skolos atsiradimo data ir tarpusavio suderinimo data.	Įvertinsime kito audito metu
6.9	Gautinų sumų inventorizacijos apraše inventorizuotos skolos už vaikų išlaikymą Darželyje. Apraše nurodytos ne skolininkų (tėvų) pavardės, bet vaikų, už kurių išlaikymą yra skolingi tėvai. Už tris vaikus tėvai įsiskolinę daugiau kaip po 100 Eur, o už vieną – net 334,55 Eur. Kadangi Darželį lanko keli tos pačios šeimos vaikai, o apraše nepateikti duomenys apie skolininkus (tėvus) ir nenurodyta skolos atsiradimo data, tikėtina, kad Darželyje gali būti ilgalaikių įsiskolinimų.	Įvertinsime kito audito metu (Sąrašas pateiktas)
6.10	Maisto produktų sandėlyje inventorizacija pas materialiai atsakingą G. Gudienę atlikta 2016-12-30 (penktadienį). Inventorizacijos apraše Nr. 20 nurodyti sandėlyje rasti nemaži maisto produktų likučiai, net ir greit gendančių. (Paaiškinimas dėl maisto produktų likučių pateiktas)	Įvertinsime kito audito metu
6.11	Inventorizacijos apraše Nr. 23 (numeris ištaisytas) nėra vyr. buhalterio parašo, kad inventorizacijos aprašo Nr. 21 (nesutampa Nr.) duomenys sutikrinti su buhalterinės apskaitos duomenimis; Turto, gauto pasaulgos pagrindu inventorizacijos apraše Nr. 20 nėra materialiai atsakingo asmens parašo, o už vyr. buhalterį apie duomenų sutikrinimą su apskaitos duomenimis pasirašė Darželio direktorius; maisto produktų pas materialiai atsakingą G. G. inventorizacijos aprašui Nr. 20 suteiktas tas pats numeris, kaip prieš tai minėtam inventorizacijos aprašui.	Įvertinsime kito audito metu
	Kontrolės ir audito tarnybos 2017-03-23 raštas Nr. KS-26	
6.12	Finansinių ataskaitų rinkinio Aiškinamajame rašte nepilnai atskleista informacija.	Įvertinsime kito audito metu
6.13	Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio Aiškinamajame rašte neatskleista informacija, nurodyta Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių 10.4 ir 10.5 punktuose.	Įvertinsime kito audito metu
6.14	Darželis 2016 metais dvidešimt septynis kartus pildė kopijavimo aparatų ir spausdintuvų tonerius, už šią paslaugą sumokėjo 683,20 Eur. Atsižvelgiant į Darželio veiklos pobūdį ir į tai, kad kopijavimo ir spausdinimo technika naudojama tik įstaigos poreikiams (2016 metais Darželis pajamų iš dokumentų kopijavimo ar dauginimo negavo), manome, kad lėšos šiam tikslui naudojamos netaupiai.	Įvertinsime kito audito metu

	<i>Finansinio (teisėtumo) audito ataskaita 2017-03-31 Nr. A-4</i>	
6.15	Darželis, skaičiuodamas 2016 metų darbo užmokesčio poreikį, nesivadovavo Vyriausybės patvirtinta Metodika, o poreikį apskaičiavo pagal faktiškai darbuotojams nustatytą darbo užmokestį	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
6.16	Darželio direktorius, sudarydamas neatlygintinas patalpų nuomos sutartis su verslo subjektais, nesivadovavo Savivaldybės tarybos patvirtintais paslaugų į kainiais ir pažeidė Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nuostatas	Atsižvelgta
6.17	Darželyje ilgalaikio nekilnojamojo turto apskaita tvarkoma nesivadovaujant 12-ojo VSAFAS reikalavimais.	Atsižvelgta
6.18	Įsigyjant prekes ir paslaugas Darželyje nesilaikoma Darželio direktoriaus patvirtintų supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių nuostatų.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
7.	Daujėnų pagrindinė mokykla	
	<i>Kontrolės ir audito tarnybos 2016-09-27 raštas KS-67</i> <i>Daujėnų pagrindinės mokyklos 2016-10 -27 raštas Nr. S-83</i>	
7.1	Mokyklos nuostatai keistini nuo 2015 metų pasikeitus Vietos savivaldos įstatymui dėl įstaigų vadovų personalo valdymo funkcijų priskyrimo Mero kompetencijai.	Neatsižvelgta
7.2	Mokyklos direktoriaus pareiginė instrukcija keistina nuo 2015 metų pasikeitus Vietos savivaldos įstatymui dėl įstaigų vadovų personalo valdymo funkcijų priskyrimo Mero kompetencijai.	Neatsižvelgta
7.3	Mokyklos patvirtintuose trumpos trukmės planavimo dokumentuose Mokyklai skirti asignavimai nepaskirstyti strateginių tikslų priemonėms įgyvendinti.	Atsižvelgta
7.4	Direktoriaus patvirtintos kai kurios pareiginės instrukcijos neišsamios, pasenę, todėl tikslintinos.	Atsižvelgta
7.5	Septyniose darbuotojų darbo sutartyse nustatyta neatitikimų.	Atsižvelgta
7.6	Mokykloje dalis darbuotojų dirba pagal dvi darbo sutartis. Suteikiant kasmetines atostogas darbuotojas kasmetinių atostogų išleidžiamas pagal vieną darbo sutartį, o pagal kitą neišleidžiamas.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
7.7	Dėl neišsamiai parengto darbuotojų atostogų eilės sąrašo (nenurodytas laikotarpis už kurį suteikiamos kasmetinės atostogos) negalėjome nustatyti ar pagrįstai nustatytos papildomų atostogų dienos darbuotojams.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
7.8	Darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose penkiems darbuotojams neteisingai nurodytas kasmetinių atostogų laikas.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
7.9	Keturiems darbuotojams nustatytos darbo užmokesčio permokos - 648,26 Eur.	Atsižvelgta
7.10	Penkiems darbuotojams nustatyta darbo užmokesčio nepriemokos – 103,66 Eur.	Atsižvelgta
7.11	Dviem rūbininkėms dirbančioms po 0,25 etato atostoginių teisingumo nustatyti negalėjome, nes neaiškus priklausančių kasmetinių atostogų kalendorinių dienų skaičius.	x
	<i>Kontrolės ir audito tarnybos 2016-11-22 raštas KS-78</i>	

	<i>Daujėnų pagrindinės mokyklos 2017-01 20 raštas Nr. S-6</i>	
7.12	Mokyklos apskaitos registruose apskaityti trys negyvenamieji pastatai. Iš jų vienas – ūkinis pastatas, esantis adresu Baluškių g. 4, Daujėnų mstl. Pasvalio r. sav. neįregistruotas Nekilnojamojo turto registre.	<i>Igyvendinimo terminas iki 2017 m. IV ketv.</i>
7.13	Mokyklos apskaitoje užregistruotas 1976 metų statybos nekilnojamojo turto vienetas – darželio pastatas. Nekilnojamojo turto registrų centre šis turto vienetas įregistruotas kaip pastatas- Mokykla. Be to, Nekilnojamojo turto registre įregistruoti kiti statiniai – pavėsinė, kiemo aikštelė, kiemo aptvėrimas, kuriems suteiktas atskiras unikalus registro numeris. Mokyklos apskaitos registruose kiti statiniai neapskaityti.	<i>Igyvendinimo terminas iki 2017 m. II ketv</i>
7.14	2016 m. lapkričio 22 d. Mokykloje buvo atlikta dalinė ilgalaikio turto inventorizacija. Inventorizacijos metu rasta: sugedusio, nebenaudojamo nenurašyto ilgalaikio turto; naudojamų ilgalaikio turto vienetų, ant kurių neužrašyti inventoriniai numeriai; 2011 m. liepos mėn. įsigyta multimedia iki šiol neperduota eksploatacijai, neišpakuota saugoma sandėlyje. Šiam ilgalaikio turto vienetui, pažeidžiant 12-ojo VSAFAS 45 p. nuostatas, skaičiuojamas nusidėvėjimas. Jam nustatyta naudingo tarnavimo pabaigos data – 2017 m. liepos 31 d. Iki 2016 m. rugsėjo 1 d. jo sukauptas nusidėvėjimas – 494,45 Eur, likutinė vertė - 27 Eur.	<i>Atsižvelgta</i>
	<i>Kontrolės ir audito tarnybos 2016-12-19 raštas KS-82</i> <i>Daujėnų pagrindinės mokyklos 2017-01 20 raštas Nr. S-6</i>	
7.15	Pagal kelionės lapą, 2016 m. gegužės 14 d. - šeštadienį autobusas IVECO valst. Nr. ENS 752 vežė vaikus (52 km) ir vyko į Pasvalį (34 km). Įstaigoje įsakymo dėl vairuotojo A. M. darbo poilsio dieną nėra, darbo laiko apskaitos žiniaraštyje nepamėta, kad vairuotojas dirbo. Neaiškus autobuso naudojimo poilsio dieną tikslas. Vairuotojui už darbą poilsio dieną netaikytos Darbo kodekso 194 straipsnio 1 dalies nuostatos.	<i>Atsižvelgta</i>
7.16	Pagal kelionės lapą, autobusas IVECO valst. Nr. ENS 752 2016 m. liepos 1 d. vyko į Vilnių (520 km). Daugiau įrašų šiame kelionės lape nėra. Pagal degalų užpylimo kvitą, degalai užpilti Vilniuje liepos 7 d. (30,67 l). Direktorius 2016-07-01 įsakymu Nr.KO-12 vairuotojas į Vilnių komandiruotas 2016 m. liepos 6-7 dienomis. Duomenys kelionės lape nesutampa su komandiruotės įsakymo ir degalų užpylimo datomis.	<i>Ivertinsime kito audito metu</i>
7.17	Pagal kelionės lapą, autobusas MB SPRINTER 311 valst. Nr.AFC 840 2016 m. gegužės 14 d. - šeštadienį važiavo į Pasvalį (77 km), o gegužės 21 d. – šeštadienį vežė vaikus Daujėnuose (88 km). Direktorius įsakymų dėl vairuotojo P. P. darbo minėtomis poilsio dienomis nėra, darbo laiko apskaitos žiniaraštyje nepamėta, kad vairuotojas dirbo. Neaiškus autobuso naudojimo poilsio dienomis tikslas. Vairuotojui už darbą poilsio dienomis netaikytos Darbo kodekso 194 straipsnio 1 dalies nuostatos. Direktorius paaiškinimą pateikė.	<i>Ivertinsime kito audito metu</i>
7.18	Pagal degalų pirkimo kvitą Mokykla 2016 m. rugpjūčio 13 d. (šeštadienį) įsigijo 20,01 l. benzino už 21,61 Eur. Degalai įstaigos poreikiams pirkti poilsio dieną. Pagal nurašymo dokumentus neaiškus benzino panaudojimas. Direktorius paaiškinimą pateikė.	<i>Ivertinsime kito audito metu</i>
7.19	Pagal degalų užpylimo kvitą, pilti degalai. Pagal kelionės lapą autobusą tą dieną nevažiavo. Direktorius paaiškinimą pateikė.	<i>Ivertinsime kito audito metu</i>

	Kontrolės ir audito tarnybos 2017-02-20 raštas KS-9	
7.20	Inventorizacijos aprašuose jokių komisijos pastabų apie turto būklę ir jo tolimesnį naudojimą nėra. Nenaudojamam turtui atskiri inventorizacijos aprašai nesudaryti, nors Inventorizacijos taisyklių 52 punktas reikalauja ne tik sudaryti atskirus inventorizacijos aprašus netinkamam naudoti turtui, bet ir juose nurodyti netinkamumo naudoti priežastis.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
7.21	Mokyklos direktorius įsakymu neįpareigojo inventorizacijos komisijos įvertinti ar nuvertėjimo požymių neturi Mokyklos finansinis turtas, išankstiniai apmokėjimai ir kitas trumpalaikis turtas, kaip numatyta 17 – ame ir 22-ame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartuose.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
7.22	Komisijos išvadų dėl ilgalaikio turto, atsargų ar kitų išteklių nuvertėjimo inventorizacijos aprašuose nėra, tik ilgalaikio turto inventorizacijos aprašuose Nr. 33 ir 32 Mokyklos direktoriaus padaryti priedašai ranka „Nuvertėjimo požymių nenustatyta“.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
7.23	Inventorizacijos komisija, nors ir neįpareigota direktoriaus įsakymu, inventorizavo nepanaudotus numeruotus blankus ir pinigų likučius banke 2016 m. gruodžio 31 d. datai. Inventorizacijos rezultatai surašyti į inventorizacijos aprašą Nr. 39.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
7.24	Mokyklos gautinų ir mokėtinų sumų inventorizacijos apraše Nr. 37 nenurodyta skolos atsiradimo data, tarpusavio suderinimo data.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
7.25	Patikrinus Mokyklos inventorizacijos aprašus kyla abejonių, ar ji nebuvo atlikta formaliai, nes dalis inventorizacijos atlikta nedarbo dienomis.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
7.26	Mokykloje 2016 m. gruodžio 20 d. nurašyta 12 nusidėvėjusių ilgalaikio turto vienetų (10 kompiuterių, kopijavimo aparatas ir spausdintuvas). Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto nurašymo ir likvidavimo aktus pasirašė ta pati inventorizacijos komisija, nors Direktoriaus įsakymu ji nebuvo įgaliota surašyti ir pasirašyti minėtus turto nurašymo ir likvidavimo aktus.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
7.27	Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto nurašymo ir likvidavimo aktuose nenurodytos turto nurašymo priežastys ir jo būklė, duomenys apie asmenį, atsakingą už nurašyto turto likvidavimą.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
	Kontrolės ir audito tarnybos 2017-03-23 raštas KS-23	
7.28	Mokykla Veiklos rezultatų ataskaitoje neteisingai parodė 547,74 Eur gautų pajamų už turto nuomą.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
7.29	Atiduotas naudoti 1991,38 Eur vertės ūkinis inventorių (leidiniai, 2016 metais perduoti iš Savivaldybės administracijos, gauti iš leidyklų ir kt.), pripažintas sąnaudomis, tačiau kontrolės tikslais nebalansinėje sąskaitoje nebuvo apskaitytas.	<i>Įgyvendinimo terminas 2017-05-01</i>
7.30	Finansinių ataskaitų Aiškinamojo rašto 8-ojo VSAFAS 1 priede nurodyta veikloje sunaudotų atsargų savikainą – 8642,65 Eur, t.y. 7950,35 Eur mažiau.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
7.31	Finansinių ataskaitų rinkinio Aiškinamajame rašte nepilnai atskleista informacija.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
7.32	Mokykla nesivadovavo Finansų ministro patvirtinta Biudžeto pajamų ir išlaidų klasifikacija, nes 325,41 Eur už ryšio (internetu) paslaugas apskaitė išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnyje 2.2.1.1.1.30 „Kitos paslaugos“ (mokinio krepšelio lėšos). Išlaidos turėjo būti apskaitytos	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>

	straipsnyje 2.2.1.1.1.05. „Ryšių paslaugos“. Dėl to neteisingi duomenys ir biudžeto įvykdymo 2016 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje.	
7.33	Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio Aiškinamajame rašte neatskleista informacija, nurodyta Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių 10.4 ir 10.5 punktuose.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
	Finansinio (teisėtumo) audito ataskaita 2017-03-31 Nr. A-3	
7.34	Gimnazija, skaičiuodama 2016 metų darbo užmokesčio poreikį, nesivadovavo Vyriausybės patvirtinta Metodika, o poreikį apskaičiavo pagal faktiškai darbuotojams nustatytą darbo užmokestį.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
7.35	Siekiant Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo racionalumo ir efektyvumo, siūlome nedelsiant spręsti Mokyklos šildymo optimizavimo ir kaštų sumažinimo klausimą.	<i>Iki 2017 m. IV ketv.</i>
8.	Savivaldybės administracija	
	Kontrolės ir audito tarnybos 2017-02-02 raštas KS-4 Dėl strateginio planavimo ir reglamentavimo Savivaldybės administracijos 2017-04-05 raštas Nr. ARB-742	
8.1	Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšų naudojimo taisyklių 5 punktas neatitinka pakeisto Biudžeto sandaros įstatymo 25 straipsnio 2 dalies nuostatoms, todėl keistinas.	Atsižvelgta
8.2	Kultūros tarybos veiklos nuostatų 6.6. punktu nustatyta, kad Kultūros taryba teikia pasiūlymus savivaldybės Tarybai dėl lėšų, skirtų leidybai, įvairioms kultūros programoms finansuoti, paskirstymo. Leidybai skirtų lėšų skirstymo tvarka neregamentuota, todėl neaišku, kas ir kokia tvarka gali kreiptis dėl jų paskyrimo, kokie pretendentų vertinimo kriterijai, atsiskaitymo tvarka.	<i>Įgyvendinimo terminas iki 2017 m. gegužės 1 d.</i>
8.3	Bažnyčių rėmimo programos nuostatuose nurodyti Savivaldybės administracijos skyrių pavadinimai nebeatitinka dabartinės Savivaldybės administracijos struktūros. Nuostatų 13 p. nustatyta, kad Programos lėšos gali būti naudojamos tik pagal Programos nuostatus, tačiau Nuostatuose šių lėšų naudojimo tvarka neregamentuota. Taip pat nenustatyta paraiškų teikimo tvarka ir terminai, jų vertinimo kriterijai. Nuostatus tikslina peržiūrėti ir patikslinti.	<i>Įgyvendinimo terminas iki 2017 m. birželio 1 d.</i>
8.4	Vaikų ir jaunimo socializacijos programų rėmimo konkurso tvarkos apraše nurodyti nebegaliojantys teisės aktai. Savivaldybės vaikų ir jaunimo socializacijos programų recenzentų grupėje, Savivaldybės vaikų ir jaunimo socializacijos programų vertinimo komisijoje įtraukti Savivaldybėje nebedirbantys asmenys, todėl minėti teisės aktai keistini.	Neatsižvelgta
8.5	Pasvalio rajono savivaldybės Strateginio planavimo organizavimo tvarkos aprašas ir Strateginio plano įgyvendinimo priežiūros metodika tikslintini dėl 2016 metais pasikeitusios Savivaldybės administracijos struktūros.	Atsižvelgta
8.6	Administracijos direktorius nevykdė Pasvalio rajono savivaldybės Strateginio planavimo organizavimo tvarkos aprašo 2 ir 12 punktų reikalavimų, nes iki 2016 metų nesudarė Strateginio planavimo grupės ir nepatvirtino Strateginio veiklos plano rengimo grafiko 2016- 2018 metų strateginio veiklos plano rengimui.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.7	Strateginio veiklos plano 1 programa SAVIVALDYBĖS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO IR VALDYMO PROGRAMA, kurios pagrindinis tikslas - gerinti savivaldybės valdymą ir teikiamų viešųjų paslaugų kokybę ir	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>

	<u>prieinamumą</u>. Nenumatyti uždaviniai Savivaldybės teikiamų viešųjų paslaugų kokybei ir prieinamumui užtikrinti. Numatyti tik kiekybiniai, bet ne kokybiniai produkto vertinimo kriterijai, nors programos tikslas orientuotas į kokybės užtikrinimą. Strateginio veiklos plano 2 programa Socialinės paramos politikos įgyvendinimo programa, kurios tikslas - teikti kokybiškas, saugias ir prieinamas sveikatos priežiūros ir socialines paslaugas. Nenumatyti uždaviniai programos tikslui – teikti kokybiškas, saugias ir prieinamas sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinti.	
8.8	Strateginio veiklos plano 4 programa Kultūros programa, kurios tikslas - gerinti kultūrinės aplinkos ir paslaugų kokybę, prieinamumą ir patrauklumą gyventojams. Programos tikslas neatitinka programos tikslo aprašymo, kuriame numatyta, kad programa skirta ne tik kultūros, bet ir sporto plėtrai - užtikrinti profesionalaus ir mėgėjiško sporto plėtrą.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.9	Strateginio veiklos plano 6 programa Aplinkos apsaugos ir žemės ūkio plėtros programa, kurios tikslas - didinti atliekų tvarkymo sistemos efektyvumą ir gerinti aplinkos kokybę. Pagal šio uždavinio aprašymą viena iš priemonių - netinkamų naudoti gręžinių likvidavimas, o pagal Rajono plėtros iki 2020 metų strateginiame planą (toliau - Rajono plėtros planas) – tai 3.1.1 uždavinys, kuris finansuojamas iš 5 programos „Infrastruktūros objektų priežiūros ir plėtros programa“.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.10	Strateginio veiklos plano 9 programa Sveikatos apsaugos politikos įgyvendinimo ir sporto programa, kurios tikslas - plėtoti asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, gerinti jų kokybę, propaguoti sveiką gyvenseną ir fizinį aktyvumą. Programoje uždaviniai asmens sveikatos priežiūros plėtotei nenumatyti. Programos uždaviniai nesusieti su laukiamais rezultatais, nes numatoma, kad įgyvendinus numatytas programos priemones, bus sudarytos sąlygos laiku gauti kokybiškas asmens sveikatos priežiūros paslaugas.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.11	Rajono plėtros plane numatytas 2.3.2 uždavinys „Atnaujinti ir plėsti sporto ir aktyvaus laisvalaikio infrastruktūrą, skatinti sporto plėtrą“, Savivaldybės veiklos plane ir programose nenumatytas.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.12	Savivaldybės veiklos plane 7 programa įvardijama skirtingais pavadinimais. <u>Programų aprašyme</u> 7 programa pavadinta „Investicijų programa“ o detalizuojant šią programą pagal tikslus uždavinius, priemones ir asignavimus, jos pavadinimas nurodomas 7 programa „Investicijų ir verslo rėmimo programa“. Patvirtintame 2016 metų Savivaldybės biudžete – 7 programa „Investicijų ir verslo rėmimo programa“.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.13	Savivaldybės veiklos plano programų aprašymai parengti netinkamai: 01 programoje nurodytas neegzistuojantis programos vykdytojas - Ustukių pagrindinė mokykla; 01 programos aprašyme Kontrolės ir audito tarnyba nenurodyta nei kaip vykdytojas, nei kaip asignavimų valdytojas, nors vykdo šią programą ir yra asignavimų valdytojas; 02 programoje Visuomenės sveikatos biuras numatytas kaip asignavimų valdytojas, bet vykdytojų sąraše jo nėra ir jis šios programos nevykdo; 09 programoje Visuomenės sveikatos biuras numatytas asignavimų valdytoju, bet tarp vykdytojų nėra, nors jis vykdo šią programą ir skiriami asignavimai; ir kt. 2016 metais pakeitus Savivaldybės administracijos struktūrą, programų aprašymuose vykdytojai nebuvo patikslinti.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.14	Palyginus Savivaldybės veiklos plane ir Biudžete (su visais patikslinimais) numatytus Savivaldybės biudžeto asignavimus nustatyti reikšmingi skirtumai visose programose.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.15	Pagal Strateginio planavimo savivaldybės rekomendacijų 29 punkto nuostatas – „Savivaldybės strateginio veiklos plano projektas yra savivaldybės biudžeto projekto pagrindas. Savivaldybės biudžeto projekte	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>

	numatyti asignavimai savivaldybės strateginio veiklos plano programoms įgyvendinti turi atitikti asignavimus, numatytus savivaldybės strateginiame veiklos plane.“ Savivaldybės veiklos planas ir Savivaldybės tarybos patvirtintas 2016 metų Savivaldybės biudžetas (toliau – Biudžetas) tarpusavyje nesuderinti;	
8.16	Savivaldybės veiklos plane ir Biudžete numatyti asignavimų valdytojai skiriasi.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.17	Savivaldybės veiklos plano 1 programoje numatyta, kad ją įgyvendins 13 asignavimų valdytojų, o Biudžete asignavimai 1 programos įgyvendinimui skirti 22 asignavimų valdytojams;	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.18	Savivaldybės veiklos plano 2 programoje nenumatyta, kad asignavimų valdytojas yra Pasvalio specialioji mokykla, nors jai Biudžete 2016 metais iš 2 programos skirta 80,8 tūkst. Eur. Tuo tarpu Savivaldybės veiklos plane numatytam asignavimų valdytojui - Visuomenės sveikatos biurui Biudžete asignavimai neskirti;	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.19	Savivaldybės veiklos plano 3 programoje numatyta 19 asignavimų valdytojų, o Biudžete asignavimai skirti 26 asignavimų valdytojams	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.20	Savivaldybės veiklos plano 4 programoje numatyti 4 asignavimų valdytojai, o Biudžete 4 programos asignavimai skirti 14 asignavimų valdytojams;	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.21	Savivaldybės veiklos plano 9 programoje numatyti 2 asignavimų valdytojai, o Biudžete asignavimai šios programos įgyvendinimui skirti 3 asignavimų valdytojams.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
	Kontrolės ir audito tarnybos 2017-03-16 raštas KS-16 Dėl transporto naudojimo ir išlaidų	Atsakymas turi būti pateiktas iki 2017-04-14
8.22	Savivaldybėje nenustatytos tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo Savivaldybės biudžetinėse įstaigose taisyklės, todėl Savivaldybės biudžetinės įstaigos privalo vadovautis Vyriausybės patvirtintomis Transporto naudojimo taisyklėmis;	
8.23	Nenustatyti Vyriausybės rekomenduojami biudžetinėms įstaigoms išlaidų tarnybiniams lengviesiems automobiliams išlaikyti, nuomotis arba nuomotis pagal veiklos nuomos sutartį dydžiai, kurie turėtų būti ne didesni kaip 1 procentas asignavimų darbo užmokesčiui.	
8.24	Mokyklinio geltonojo autobuso naudojimo tvarkos aprašas tikslintinas atsižvelgiant į Švietimo ir mokslo ministro patvirtinto Mokyklinio geltonojo autobuso naudojimo tvarkos aprašo nuostatas.	
8.25	Savivaldybės biudžetinėse įstaigose yra kitų transporto priemonių – mikroautobusų, autobusų ir kt, kurių naudojimo tvarka neregamentuota.	
8.26	Ne visoms transporto priemonėms nustatyti metiniai ridos limitai	
8.27	2016 metams nustatytus ridos limitus viršijo : Savivaldybės administracijoje Škoda Superb AHH 786 – 21089 km; Joniškėlio apylinkių seniūnijoje VW transporter CNA 760 – 5640 km; Krinčino seniūnijoje Citroen Berlingo DGT 323 – 3362 km; Namišių seniūnijoje Citroen Berlingo DGT 320 – 1859 km.	
8.28	Pildant automobilio kelionės lapus Krinčino seniūnijoje nesivadovauta Socialinės pagalbos automobilio naudojimo aprašo 19 p. - kelionės lapuose iki 2016 m. rugsėjo mėn. nebuvo nurodomi kiekvieno važiavimo maršrutai, rašoma "Po rajoną", nors Seniūnijos socialinių darbuotojų pagrindinė veikla vyksta Seniūnijos ribose.	

8.29	Krinčino seniūnijoje nustatyta klaidų pildant automobilio Citroen Berlingo kelionės lapus, kai kur sąmoningai nurodytas nuvažiuotas atstumas,	
8.30	Savivaldybės administracijoje ne visi Savivaldybės administracijos darbuotojų išvykimai už rajono ribų savivaldybės transportu suderinti su Administracijos direktoriumi.	
8.31	Savivaldybės administracijos tarnybiniu transportu naudojosi kitos Savivaldybės įstaigos nemokamai, nors Savivaldybės taryba yra nustačiusi įkainius.	
8.32	Savivaldybės administracijos tarnybinio transporto naudojimo tvarka neregamentuota, transportas naudojamas neskaidriai	
8.33	Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje įtvirtintas subjekto principas reiškia, kad apskaitoje turi būti registruojamas <i>tik to viešojo sektoriaus subjekto</i> nuosavas ir patikėjimo teise valdomas, naudojamas ir disponuojamas valstybės ar savivaldybės turtas, finansavimo sumos ir įsipareigojimai, pajamos ir <i>sąnaudos</i> . Savivaldybės administracija, leisdama kitiems subjektams tarnybiniu transportu naudotis nemokamai, pažeidė Savivaldybės tarybos 2005 m. sausio 19 d. sprendimą Nr. T1-26 (aktuali redakcija 2014 m. spalio 22 d. sprendimas Nr. T1-194), o patirtas sąnaudas pripažindama savo įstaigos sąnaudomis, pažeidė Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 4 straipsnio 2 dalį.	
8.34	Transportas Pasvalio miesto seniūnijoje panaudojamas neracionaliai. 2016 metais automobiliu Citroen Berlingo nuvažiuota 959 km, patirta 233 Eur sąnaudų, iš jų 168 Eur - draudimui, 65 Eur - degalams. Mikroautobusu Ford Transit per 2016 metus nuvažiuota 552 km. Šios transporto priemonės sąnaudos – 255 Eur, iš jų remontui ir atsarginėms dalims išleista 135 Eur, draudimui 35 Eur, degalams 85 Eur.	
8.35	Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 648 patvirtintame Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2015–2019 metų tarpinstituciniame veiklos plane numatyta 1.1.11 priemonė – viešai skelbti informaciją apie tarnybinių automobilių naudojimą valstybės ir savivaldybių įstaigose. Siekiant užtikrinti tarnybinio transporto naudojimo skaidrumą, viešumą ir atskaitingumą visuomenei Savivaldybėje turėtų būti viešai skelbiama informacija apie tarnybinių automobilių naudojimą.	
8.36	Savivaldybės administracija įsipareigojo iki 2015 m. liepos 1 d. peržiūrėti Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu nustatytus tarnybinių automobilių metinius ridos limitus ir prireikus – pakeisti, ar naujai nustatyti; iki 2015 m. spalio 1 d. parengti ir pateikti Savivaldybės tarybai patvirtinti Tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo Pasvalio rajono savivaldybės biudžetinėse įstaigose tvarkos aprašą, tačiau šie įsipareigojimai nebuvo įgyvendinti.	
	<i>Kontrolės ir audito tarnybos 2017-02-03 raštas KS-5 Dėl negyvenamųjų patalpų pertvarkymo Savivaldybės administracijos raštai 2017-03-02 Nr. ARB-438 ir 2017-03-28 Nr. ARB-695</i>	
8.37	Savivaldybės taryba sprendimu 2013 m. spalio 23 d. „Dėl leidimo rekonstruoti patalpą“ leido užsakyti techninį projektą ir rekonstruoti negyvenamąją patalpą-salę, esančią Ežero g. 37, Pasvalys, pakeičiant patalpos paskirtį iš kitos į gyvenamąją, įrengiant 2 butus. Techninis projektas neparengtas. Atliktas einamasis patalpų remontas, o ne rekonstrukcija.	<i>Ištaisyta</i>

8.38	Parengtas paskirties keitimo projektas (paprastasis remontas), kurį parengė fizinis asmuo, parinktas netaikant viešųjų pirkimų procedūrų.	x
8.39	Statybinės medžiagos 2 gyvenamųjų butų įrangimui įsigytos 2014 m. gruodžio 22 d. už 6.053,06 Eur (20.900 Lt) ir tą pačią dieną surašyti Mažaverčių ir greitai nusidėvinčių daiktų bei medžiagų nurašymo aktai, pasirašyti nurašymo komisijos. Pagal 2014 m. gruodžio 16 d. sąskaitą faktūrą įsigyti langai už 1.436,49 Eur (4.953,92 Lt), tą pačią dieną surašyti Atliktų darbų priėmimo bei Nurašymo aktai. Statybinės medžiagos bei langai įsigyti ir nurašyti ankščiau nei parengtas techninis projektas.	Nepaaiškinta
8.40	2015 m. gruodžio 11 d. tų pačių dviejų gyvenamųjų butų įrangimui įsigyta ir nurašymo aktais nurašyta statybinių medžiagų už 4.990,65 Eur.	Nepaaiškinta
8.41	2017 m. vasario 2 d. buvo apžiūrėti 2 įrengti butai, adresu Ežero g. 37, Pasvalys. Apžiūros metu nerastos: – 2 dušo kabinos už 819,85 Eur; – 2 medinės durys, už 198,62 Eur (685,78 Lt); rastos 2 spintelės su kriaukle, nors pagal 2015-12-11 sąskaitą VAL Nr. 07040, įsigyta 1 spintelė už 68,39 Eur. rasti 4 radiatoriai, nors pagal 2014 -12-22 sąskaitą VAL Nr. 06685, įsigyti 2 vnt. radiatorių.	Nepaaiškinta
8.42	Vadovaujantis 12-ojo VSAFAS 32.1 punkto nuostatomis, esminio turto pagerinimo išlaidos apskaitoje registruojamos didinant atitinkamo ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikainą. Prie esminio pagerinimo darbų, kuriems skiriamos lėšos, priskirtini ne tik statinio rekonstrukcijos ir kapitalinio remonto darbai, bet ir paprastojo remonto darbai, skirti statiniui atnaujinti (modernizuoti).	Atsižvelgta
8.43	Pagal Pasvalio rajono savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo 54.1.1. punktą, sprendimą dėl Savivaldybės nekilnojamojo turto nurašymo priima Savivaldybės taryba. Savivaldybės taryba sprendimo dėl šio turto nurašymo nebuvo priėmusi, todėl Apskaitos skyrius 2016 m. lapkričio 30 d. neteisėtai nurašė negyvenamąsias patalpas-salę (inventorinis Nr. 12022001), įsigijimo vertė 6.516,45 Eur, likutinė vertė 5.498,86 Eur.	x
8.44	Apskaitos skyrius pagal Ilgalaikio turto ir kitų materialinių vertybių įvertinimo komisijos aktą 2016 m. lapkričio 30 d. užpajamavo 2 gyvenamuosius butus už 9.370 Eur (4.540 Eur ir 4.830 Eur) pagal Registrų centro išrašuose nurodytą vidutinę rinkos vertę, kaip nemokamai gautą iš kitų šaltinių, nors nurašytų negyvenamųjų patalpų-salės likutinė vertė ir butų įrangimui sunaudotų medžiagų vertė sudarė 18,1 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto lėšų, t.y. dvigubai daugiau nei šiuo metu apskaitoje registruotų butų vertė.	Ištaisyta
8.45	Vadovaujantis Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių 19.5 punkto nuostatomis, subjekto vadovas paskiria atsakingus asmenis ar sudaro komisijas, kurie priima sprendimą dėl atliktų darbų priskyrimo prie einamojo remonto ar prie esminio turto pagerinimo ir įformintą sprendimą teikia buhalterinės apskaitos tvarkytojui nedelsdami, o jeigu nedelsiant to padaryti neįmanoma, – ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Savivaldybės administracijoje nėra paskirtų atsakingų asmenų ar sudarytos komisijos.	Atsižvelgta
8.46	Administracija visas statybines medžiagas už 12,6 tūkst. Eur, sunaudotas 2 gyvenamųjų butų įrangimui, neteisėtai nurašė į sąnaudas, o kasines išlaidas apskaitė išlaidų ekonominės klasifikacijos 2 kode.	x
Kontrolės ir audito tarnybos 2017-02-20 raštas KS-10 Dėl nebaigtos statybos ir metinės turto inventorizacijos		

	Savivaldybės administracijos raštas 2017-03-09 Nr. ARB-491	
8.47	Vaikų žaidimo aikštelės įrengimo darbams atlikti su UAB „Svalex“ 2016-12-23 sudaryta sutartis Nr. ASR-598. 2016 m. gruodžio 28 d. darbai atlikti, pasirašytas darbų perdavimo –priėmimo aktas. Tą pačią dieną išrašyta sąskaita- faktūra SVAL Nr.02051 6.231,50 Eur sumai, kuri apmokėta 2016-12-29 pavedimu. Atlikus įrengtos vaikų žaidimo aikštelės apžiūrą, nustatyta, kad atlikti ne visi darbai pagal lokalinę samatą, t.y. neatsodinta veja, o kitų darbų atlikimo (atraminės sienutės iš pamatinių blokų įrengimas) įvertinti negalima, nes jie po žeme. Audito metu buvo pateiktas UAB Svalex garantinis raštas dėl vejos atsodinimo 2017 m. pavasarį, kuris neregistruotas Savivaldybės administracijos DVS. Apmokėta už neatliktus darbus.	x
8.48	Įrengta vaikų žaidimo aikštelė apskaityta kaip du ilgalaikio turto vienetai: vaikų žaidimo aikštelė (karstyklės) (8.470 Eur) apskaityta Pasvalio miesto seniūnijos 12031 „Infrastruktūros statiniai“ sąskaitoje, o vaikų žaidimo aikštelės įrengimo darbai (6.231,50 Eur) apskaityti Administracijos 1210 „Nebaigta statyba“ sąskaitoje. Šie objektai turėtų būti sujungti. Savivaldybės administracija, vadovaudamasi Savivaldybės tarybos sprendimu, kuriuo pritarta Pasvalio kultūros centro pastato rekonstrukcijai ir numatyta skirti iš savivaldybės biudžeto 5 proc. lėšų projekto įgyvendinimui bei UAB „Statybų projektų valdymas“ 2009 metais parengtu Pasvalio kultūros namų rekonstrukcijos techniniu projektu, kurio samatinė vertė (8.838.480,41 Lt) 2.559.800,86 Eur, vykdo Pasvalio kultūros centro rekonstrukciją. Atliktų darbų išlaidas Savivaldybės administracija kaupia 1210 „Nebaigta statyba“ sąskaitoje. Iki 2016 m. gruodžio 31 d. sukaupta atliktų darbų išlaidų už 1.239,3 tūkst. Eur, iš jų 57,2 tūkst. Eur 2016 metais. Tačiau 2016 metais buvo atlikta darbų už 67,5 tūkst. Eur., kurie buvo nurašyti į sąnaudas kaip einamasis patalpų remontas.	Atsižvelgta
8.49	Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 4 straipsnio 2 dalies, 1-ojo VSAFAS 17 punkto nuostatas, apskaitoje registruojamas tik to viešojo sektoriaus subjekto nuosavas ir patikėjimo teise valdomas, naudojamas ir disponuojamas valstybės ar savivaldybės turtas, finansavimo sumos ir įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos. Todėl Savivaldybės administracija negali atlikti kito subjekto –Kultūros centro patikėjimo teise valdomo turto einamojo remonto. Savivaldybės administracija netesėtai atliko kito viešojo sektoriaus subjekto – Kultūros centro patikėjimo teise valdomo pastato einamąjį remontą, pripažindama Savivaldybės administracijos sąnaudomis.	Atsižvelgta
8.50	Vadovaujantis Inventorizacijos taisyklių 24 punkto nuostatomis, ataskaitiniais metais nebaigtų ilgalaikio materialiojo turto statybos darbų inventorizavimo apraše turi būti nurodoma atliktų darbų apimtis ir sudaromi atskiri aprašai pagal statomą arba montuojamą turtą. Savivaldybės administracijoje atliekant nebaigtos statybos inventorizaciją, nesivadovauta Taisyklių 24 punktu, inventorizavimo aprašuose nenurodyta atliktų darbų apimtis.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.51	Savivaldybės administracijoje ir Savivaldybės Ižde neatlikta pinigų bankų sąskaitose, finansinio turto (investicijų), įsipareigojimų bankams inventorizacija. Administracijos direktoriaus įsakyme nenurodyta atlikti minėtas inventorizacijas	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.52	Vadovaujantis Inventorizacijos taisyklių 15.3 punkto nuostatomis, materialiai atsakingi asmenys negali būti inventorizacijos komisijos nariais.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>

	Administracijos direktoriaus įsakyme į Centrinę ir Vietines inventorizacijos komisijas (seniūnijose) įtraukti materialiai atsakingi asmenys.	
8.53	Inventorizacija atlikta nesilaikant Inventorizacijos taisyklių 17 punkto nuostatų. Kai kuriose seniūnijose nesudaryti atskiri inventorizacijos aprašai pagal sutartis (nuomos, panaudos, pasaugos ir kt.) turimam turtui inventorizuoti (pvz. Pušaloto, Pasvalio apylinkių seniūnijose). Pušaloto seniūnijoje inventorizuotas turtas materialiai atsakingo asmens, kuris seniūnijoje nedirba.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.54	Vadovaujantis Inventorizacijos taisyklių 49 punkto nuostatomis, gautinų ir mokėtinų sumų inventorizavimo apraše turi būti nurodytas kreditoriaus arba skolininko pavadinimas, gautina arba mokėtina suma ir jos atsiradimo data, tarpusavio suderinimo data. Savivaldybės administracijoje atliekant gautinų ir mokėtinų sumų inventorizaciją, nesivadovauta Taisyklių 49 punktu, nenurodyta gautinos ar mokėtinės sumos atsiradimo data.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
	Kontrolės ir audito tarnybos 2017-03-13 raštas KS-15 Dėl skolų ir atostoginių kaupinių inventorizacijos Savivaldybės administracijos 2017-04-07 raštas Nr. ARB-771	
8.55	Atlikus gautinų – mokėtinų sumų inventorizacijos aprašų peržiūrą bei sutikrinimą su apskaitos duomenimis, nustatyta, kad neinventorizuotos gautinos sumos: – Savivaldybės administracijoje gautini delpinigia – 3.298,46 Eur; – Pušaloto seniūnijoje gautinos sumos (225, 226 sąskaitos) – 917,05 Eur; – Pumpėnų seniūnijoje gautinos sumos (211, 225, 226 sąskaitos) – 7.087,04 Eur; – Joniškėlio miesto seniūnijoje (229 sąskaita) – 6.715,39 Eur.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.56	Inventorizacijos aprašuose nurodytos gautinos sumos susidariusios 2010-2015 metais, kurios nėra suderintos: – Savivaldybės administracija 2013 m. vasario mėn. 21 d. su fiziniu asmeniu sudarė Susitarimą dėl kompensuojamų išlaidų grąžinimo dalimis 900 Lt sumai, kuri pasirašė Administracijos direktorius. Susitarimas neregistruotas Savivaldybės DVS. Susitarime nurodyta, kad 2013 m. vasario mėn. fizinis asmuo moka 100 Lt, nuo 2013 m. vasario mėn. iki 2014 m. birželio mėn. po 50 Lt kas mėnesį. Asmuo 2013 m. vasario mėn. sumokėjo 100 Lt, o vėlesni mokėjimai nebuvo vykdomi. Susitarimo 3 punktu, nustatyta, kad nesumokėjus įsiskolinimo dalies nustatytais terminais, šis susitarimas netenka galios. 2016 m. lapkričio 30 d. Savivaldybės administracijai skolingas 800 Lt, t.y. 231,70 Eur. – Fizinis asmuo Savivaldybės administracijai 2016 m. lapkričio 30 d. skolingas 115,85 Eur (Susitarimas nerastas). – Nuo 2010 metų Savivaldybės administracijai skolingi: AB „Lietuvos draudimas“ 110,35 Eur, G. Maskoliūnienės įmonė – 49,83 Eur. – Pasvalio miesto seniūnijos nesuderintos skolos – fizinis asmuo nuo 2012 m. liepos mėn. skolinga 136,48 Eur (skola nuvertinta), fizinis asmuo skolingas nuo 2015 m. sausio mėn. 21,42 Eur (skola nebuvo nuvertinta). – Pasvalio apylinkių seniūnijai 3 fiziniai asmenys (su dviem asmenimis skolos suderintos) skolingi už laikotarpius nuo 2014-04-30, nuo 2015-08-31, nuo 2016-04-30. Skolos nebuvo nuvertintos. – Vaškų seniūnijos 1.203,20 Eur nesuderintų skolų ir 739,01 Eur suderintų skolų su fiziniaisiais asmenimis nebuvo nuvertintos. Nuvertinta Panevėžio apskrities centrinio pašto skola – 1.090,78 Eur (aprašė	Iš dalies atsižvelgta

	nenurodyta skolos susidarymo data). Kadangi skolos yra seniai susidarę, kyla abejonių dėl jų pagrįstumo. Savivaldybės administracija paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną neįvertino finansinio turto nuvertėjimo, nesivadovauta 17-ojo VSAFAS 36 punkto nuostatomis. Administracijos direktorius nėra paskyręs atsakingo asmens, kuris teiktų informaciją Apskaitos skyriui apie teismo procesus, kuriuose kaip ieškovas (pareiškėjas) ar atsakovas dalyvauja administracija, nurodant sumas ir kitą informaciją apie teismo procesą. Administracijos Apskaitos skyrius apie bankroto procedūros eigą nebuvo informuotas, todėl skolos UAB „Baltijos garantas“ – 1.321,40 Eur, UAB „Docilis“ -2.467,45 Eur (523,91+1.943,54) įtrauktos į gautinų nesuderintų skolų aprašą, nebuvo laiku nuvertintos, pagal 17-ojo VSAFAS reikalavimus. Išregistravus minėtas įmones iš Juridinių asmenų registro (UAB „Baltijos garantas“ 2014 m. birželio mėn., o UAB „Docilis“ 2016 m. birželio mėn.), skolos, vadovaujantis Aprašu, nebuvo pripažintos beviltiškėmis ir nurašytos iš apskaitos.	
8.57	Apskaitos skyrius (Saločių seniūnija) apie bankroto procedūros eigą nebuvo informuotas, todėl skolos atliekant 2016 m. inventurizaciją (2016 m. lapkričio 30 d.) UAB „Pušaloto vaistinė“ – 510,20 Eur, UAB „Vidstata“ -251,43 Eur įtrauktos į gautinų nesuderintų – nuvertintų skolų aprašą. Bendroves išregistravus iš Juridinių asmenų registro (UAB „Pušaloto vaistinė“ 2014 m. vasario mėn., o UAB „Vidstata“ 2016 m. liepos mėn.), skolos vadovaujantis Aprašu nebuvo laiku pripažintos beviltiškėmis ir nurašytos iš apskaitos.	<i>Igyvendinimo terminas iki 2017 m. gegužės 1 d.</i>
8.58	Krinčino seniūnijos gautinų sumų inventurizacijos apraše nurodyta 435,63 Eur fizinio asmens skola, kuri buvo nuvertinta. Šis asmuo laikotarpiu nuo 2015 m. kovo mėn. iki 2016 m. spalio mėn. sumokėjo 362,81 Eur, tačiau iš apskaitos nuvertėjimo suma nebuvo nurašyta.	Atsižvelgta
8.59	Suderintos ir nesuderintos gautinos, mokėtinos sumos Joniškėlio miesto ir apylinkių, Krinčino seniūnijose nesurašytos į atskirus inventurizavimo aprašus, nenurodoma gautinų, mokėtinų sumų susidarymo data.	<i>Įvertinsime kito audito metu</i>
8.60	Seniūnijose atlikus nepanaudotų atostogų dienų 2016-12-31 datai nustatymo audito procedūras bei palyginus su nepanaudotų atostogų dienų inventurizacijos duomenimis, nustatyti reikšmingi neatitikimai keturiuose seniūnijose. Atitinkamai neteisingomis sumomis apskaitoje registruotos sukauptos mokėtinos sumos.	Atsižvelgta
8.61	Patikrinimo metu nustatyta, kad Savivaldybės administracijoje nebuvo inventurizuotos dviejų darbuotojų nepanaudotų atostogų dienos.	Atsižvelgta
8.62	Seniūnijų inventurizacijos aprašuose nurodytos nepanaudotų atostogų dienos nebuvo sutikrintos su buhalterinės apskaitos duomenimis, todėl nesutampa su Nepanaudotų atostogų žiniaraščio (iš programos) nurodytomis nepanaudotomis atostogų dienomis, kurių pagrindu skaičiuojamos sukauptos mokėtinos sumos (atostoginių sąnaudos) visose seniūnijose.	x
8.63	Savivaldybės administracijos inventurizacijos aprašuose nurodytos nepanaudotų atostogų dienos nebuvo sutikrintos su buhalterinės apskaitos duomenimis, todėl šešių darbuotojų nesutampa su Nepanaudotų atostogų žiniaraščio (iš programos) nurodytomis nepanaudotomis atostogų dienomis, kurių pagrindu skaičiuojamos sukauptos mokėtinos sumos (atostoginių sąnaudos).	x